

LANDSKAPSSTYRELSENS FRAMSTÄLLNING

Ändring av ellagen

1997-98

nr 11

FÖRSLAG

Genomförandet av EG-rättens principer om fri rörlighet för tjänster samt om etableringsfrihet förutsätter att besiktningen av elanläggningar släpps fri för konkurrens. Landskapsstyrelsen föreslår därför att de myndighetsbesiktningar som i dag utförs av landskapsstyrelsen och av distributionselverken släppas fria för konkurrens. Besiktningar motsvarande dessa myndighetsbesiktningar, s.k. certifieringsbesiktningar, skall kunna utföras av auktoriserade besiktningsmän och besiktningsorgan som utnämns av landskapsstyrelsen. Under vissa omständigheter skall en elanläggning även kunna certifieras av den elentreprenör som har byggt anläggningen. Närmare bestämmelser om behörighetskrav och andra villkor som skall uppfyllas skall meddelas i en förordning. För att trygga tillgången på besiktningstjänster i landskapet föreslås att certifieringsbesiktningarna även skall kunna utföras av distributionselverken och av landskapsstyrelsen.

Ansvar för att en elanläggning uppfyller föreskrivna säkerhetskrav när den tas i bruk skall i första hand vila på den som har byggt elanläggningen. Om denne inte fullgör sina skyldigheter skall ansvaret övergå på elanläggningens innehavare.

För att underlätta för mindre elproducenter att etablera sig på elmarknaden föreslås att elverkstillstånd skall kunna beviljas mindre elproducenter även om kravet på en i huvudsak syssla anställd kompetent person inte är uppfyllt.

Det föreslås vidare att landskapsstyrelsen får utvidgade möjligheter att förstärka ett förbud eller ett åläggande med vite eller med hot om att den beslutade åtgärden kan komma att utföras på den försumliges bekostnad.

Landskapsstyrelsen föreslår att lagen skall träda i kraft så snart som möjligt.

1

8. $\frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{4}$

ALLMÄN MOTIVERING

1. Gällande bestämmelser

1.1. Allmänt

Bestämmelser om elektricitet och om elmateriel och elanläggningar finns i ellagen för landskapet Åland (38/82). För att trygga säkerheten på elområdet krävs detaljerade tekniska föreskrifter och med stöd av 66 § ellagen har en landskapsförordning om tillämpning i landskapet Åland av riksbestämmelser om elektricitet och centralantennanläggningar (ÅFS 86/96) antagits i landskapet. Genom denna förordning har ett flertal riksbestämmelser om elektricitet gjorts tillämpliga i landskapet.

Ellagen ändrades senast år 1994 (ÅFS 11/94). Ändringarna, som gjordes för att de direktiv som ingick i EES-avtalet skulle kunna genomföras, medförde bl.a. att den obligatoriska förhandsbesiktningen av elmateriel slopades. I stället infördes ett system för marknadsövervakning. En annan ändring som genomfördes var att utländska medborgare gavs möjlighet att få elverkstillstånd.

1.2. Elmateriel och elanläggningar

För att trygga elsäkerheten skall elmateriel och elanläggningar uppfylla särskilda krav. Elmateriel och elanläggningar skall bl.a. planeras, byggas, tillverkas, repareras, underhållas och användas så att de inte medför fara för liv, hälsa eller egendom. Att kraven uppfylls säkerställs genom besiktning och övervakning som ankommer på landskapsstyrelsen. Landskapsstyrelsen kan förordna särskilda besiktningsmän att biträda vid besiktningarna. Därutöver har elverk som levererar elektricitet direkt för allmänt bruk, s.k. distributionselverk, en skyldighet att besiktiga vissa elanläggningar som skall anslutas till dess distributionsnät. Som framgår ovan uppställs inte något krav på obligatorisk förhandsbesiktning av elmateriel.

Om det konstateras att elmateriel eller elanläggningar inte uppfyller de krav som ställs i ellagen eller om elmateriel eller elanläggningar annars medför fara för liv, hälsa eller egendom skall nödvändiga åtgärder vidtas. En sådan åtgärd kan vara att förbjuda användningen av materielen eller elanläggningen.

För skador som elmateriel eller elanläggningar orsakar är huvudregeln att elmaterielens eller elanläggningens innehavare har ett strikt ansvar. Från huvudregeln görs vissa undantag i lagen och i dessa fall får ersättning sökas med stöd av skadeståndslagen.

2. Behov av åtgärder och landskapsstyrelsens förslag

Inom den Europeiska Unionen uppställs bland annat krav på fri rörlighet för varor och tjänster samt på etableringsfrihet. Som angivits ovan har kraven på fri rörlighet för elmateriel uppfyllts genom de senaste ändringarna i ellagen vilka medförde att den obligatoriska förhandsbesiktningen av elmateriel slopades. För att uppfylla de krav på fri rörlighet för tjänster och på etableringsfrihet som EG-rätten uppställer föreslår landskapsstyrelsen att ellagen ändras så att landskapsstyrelsens och distributionselverkens ensamrätt att besikta elanläggningar slopas och att denna besiktningsverksamhet släpps fri för konkurrens. Landskapsstyrelsen föreslår att de myndighetsbesiktningar som i dag utförs av landskapsstyrelsen och av distributionselverken skall ersättas av s.k. certifieringsbesiktningar, vilka skall kunna utföras av behöriga besiktningsmän och besiktningsorgan.

Elanläggningarna besiktigas för att säkerställa att de inte kan förorsaka fara för liv, hälsa eller egendom. För att säkerställa att elsäkerheten i fråga om elanläggningar upprätthålls även om besiktningsverksamheten släpps fri för konkurrens krävs, utöver landskapsstyrelsens övervakning av att lagen följs, att de som utför besiktningarna har tillräcklig utbildning och erfarenhet. Landskapsstyrelsen föreslår därför att det skall uppställas särskilda krav för att dessa besiktningar skall få utföras. Närmare bestämmelser om behörighetskrav och andra krav som skall uppfyllas skall enligt förslaget meddelas i en förordning.

För att trygga tillgången på besiktningstjänster i landskapet föreslås att landskapsstyrelsen och distributionselverken skall kunna utföra besiktningar av elanläggningar även i fortsättningen. Om säkerheten kan tryggas på annat sätt är avsikten att certifieringsbesiktningarnas omfattning skall minska på sikt genom att små enkla installationer i fritidshus och i vanliga bostadslägenheter inte skall behöva certifieringsbesiktigas.

Ett syfte med ändringen av ellagen är att betona det ansvar för elanläggningens säkerhet som åligger den som bygger elanläggningen samt innehavaren. Landskapsstyrelsen föreslår därför att ansvaret för att en elanläggning är säker när den tas i bruk i första hand skall vila på den som bygger elanläggningen. Om den som har byggt anläggningen inte fullgör sina skyldigheter, t.ex. vid en konkurs, skall ansvaret för elanläggningens säkerhet övergå på elanläggningens innehavare. Bl.a. föreslås att den som bygger elanläggningen själv skall utföra en ibruktagningsbesiktning av elanläggningen. För att klargöra när en sådan besiktning skall utföras har bestämmelser om när en anläggning skall anses ha blivit tagen i bruk intagits i förslaget.

I enlighet med vad som gäller i Norden och även i andra europeiska länder föreslår landskapsstyrelsen att planering av elanläggningar inte längre skall vara reglerad. En sådan ändring medför att även elplaneringar som gjorts i andra länder kan läggas till grund för ett elarbete i landskapet.

För att elverkstillstånd skall beviljas krävs bl.a. att den som söker tillstånd har en i huvudsyssla anställd person som är kompetent att leda service- och driftsarbeten på elanläggningen. För att underlätta för mindre elproducenter, som inte har ekonomiska möjligheter att

uppfylla detta krav, att etablera sig på elmarknaden föreslår landskapsstyrelsen att elverkstillstånd skall kunna beviljas en elproducent även om elproducenten inte har en i huvudsyssla anställd ledare av service- och driftsarbeten. En sådan ändring underlättar bl.a. för små vindkraftbolag att etablera sig på elmarknaden.

Landskapsstyrelsen föreslår att det införs en ny skadeståndsbestämmelse som klargör att ersättning för elskada inte endast kan sökas med stöd av ellagen utan också med stöd av andra lagar, t.ex. produktansvarslagen, eller med stöd av avtal.

Utöver ovanstående ändringar föreslår landskapsstyrelsen att det införs en bestämmelse om underhåll av elanläggningar.

Övervakningen av att lagens bestämmelser följs skall även i fortsättningen ankomma på landskapsstyrelsen och för att underlätta för landskapsstyrelsen att vid behov få information om bl.a. en elanläggnings typ, elentreprenör och besiktningsman föreslår landskapsstyrelsen att distributionselverk ges en skyldighet att föra ett register över anläggningar som har anslutits till dess distributionsnät.

Enligt nu gällande bestämmelser kan landskapsstyrelsen ålägga innehavaren till ett distributionselverk att vidta nödvändiga reparationer vid äventyr av vite eller vid äventyr av att landskapsstyrelsen låter utföra nödvändiga reparationer på innehavarens bekostnad. Eftersom brister i elsäkerheten kan orsaka fara för liv, hälsa och egendom även i andra fall än när det gäller distributionselverken föreslår landskapsstyrelsen att också andra förbud och ålägganden som utfärdats för att trygga elsäkerheten skall kunna förstärkas med ett vitesföreläggande eller med hot om tvångsutförande.

Landskapsstyrelsen föreslår att lagen skall träda i kraft så snart som möjligt.

4. Ärendets beredning

Förslaget har utarbetats som tjänstemannaberedning. Förslaget till ändring av ellagen har skickats på remiss till Ålands Eltekniska Förening r.f., Ålands Elandelslag, Mariehamns stads elverk och Ålands Kraftverk Ab.

5. Förslagets verkningar

Enligt förslaget skall myndighetsbesiktningarna i huvudsak övergå till kommersiell verksamhet och besiktningarna skall utföras av behöriga organ och besiktningsmän samt av entreprenörer som uppfyller föreskrivna krav. Distributionselverken skall på begäran utföra certifieringsbesiktningar av elanläggningar som skall anslutas till elverkens distributionsnät. Avsikten är att landskapsstyrelsen skall utföra certifieringsbesiktningar om varken besiktningsorgan eller besiktningsmän finns att tillgå i landskapet.

I dag beslutar landskapsstyrelsen om den högsta avgift som distributionselverken får ta

ut för besiktning av elanläggningar. Beroende på elanläggningens typ och omfattning kan avgiften variera från 500 mark till 4000 mark. Förslaget medför att de som utför besiktningarna själva kommer att bestämma priset. Förslaget bedöms inte komma att medföra någon höjning av avgiften. Eventuellt kan kostnaderna på ett annat sätt än i dag komma att påföras den elanläggning som har förorsakat dem, vilket kan komma att medföra regionala skillnader.

I landskapet finns i dag två distributionselverk, Mariehamns stads elverk som hör till Tekniska verken i Mariehamn och Ålands Elandelslag. Inget av distributionselverken tar i dag ut den av landskapsstyrelsen föreskrivna avgiften för besiktning av elanläggningar. Ålands Elandelslags avgift ligger under den högsta avgift som får tas ut och Mariehamns stads elverk uppbär ingen avgift alls. Eftersom distributionselverken i dag inte utnyttjar möjligheten att ta ut den högre avgift som medges är det inte troligt att de kommer att höja priset när landskapsstyrelsens rätt att besluta om avgiften försvinner.

Eftersom besiktningar av elanläggningar i landskapet inte utförs i någon större omfattning kommer förslaget inte heller att få några större ekonomiska konsekvenser totalt sett. Under år 1996 utfördes 37 besiktningar i Mariehamn och 240 besiktningar i landskapet i övrigt. Besiktningar av elanläggningar har kontinuerligt minskat i Mariehamn, från 83 stycken år 1993 till 37 stycken år 1996. Eftersom avsikten är att certifieringsbesiktningarna efter en tid skall avskaffas i mindre objekt såsom fritidshus, kommer antalet besiktningar att minska även utanför Mariehamn.

Lagförslaget har inte några miljömässiga eller jämställdhetsmässiga konsekvenser.

DETALJMOTIVERING

2 § För att benämningarna i ellagen skall överensstämma med benämningarna i telemarknadslagen (FFS 396/1997) och radiolagen (FFS 517/1988), vilka gäller i landskapet, föreslås att begreppen tele-, teleterminal- och radioanläggning ersätts av de i sak motsvarande begreppen telenät, teleterminalutrustning och radioutrustning och att dessa begrepp definieras på samma sätt som i de nämnda lagarna. I telemarknadslagen definieras telenät som ett överföringssystem som gör det möjligt att överföra meddelanden mellan bestämda anslutningspunkter via ledning, via radio, optiskt eller på något annat elektromagnetiskt sätt. Med teleterminalutrustning avses en utrustning som för sändning, bearbetning eller mottagande av information är avsedd att via ledning, per radio, optiskt eller på något annat elektromagnetiskt sätt vara antingen direkt kopplad till en anslutning i det allmänna telenätet eller att, direkt eller indirekt kopplad till en anslutning i det allmänna telenätet, fungera i samband med det allmänna telenätet. Med radioanläggning avses enligt radiolagen en anläggning som kan användas för sändning (*radiosändare*) eller mottagning (*radiomottagare*) av radiovågor för radiokommunikation.

Ett ytterligare begrepp som i dag inte är definierat i ellagen men som har definierats i förslaget är *besiktning*. Besiktning som begrepp skall inte längre användas enbart för en

åtgärd som vidtas av en myndighet, utan med besiktning skall också avses ett förfarande genom vilket det, med hjälp av olika metoder, bedöms om elanläggningen eller elmateriet uppfyller de krav som ställs i eller med stöd av ellagen. Besiktningar som nämns i förslaget är ibruktagningsbesiktning, certifieringsbesiktning och periodisk besiktning. Ibruktagningsbesiktningen skall utföras av den som bygger elanläggningen. Den som bygger anläggningen skall, under arbetets gång eller efter att arbetet har slutförts, kontrollera att de krav som uppställs i eller med stöd av ellagen uppfylls. En certifieringsbesiktning utförs sedan för att kontrollera att den som har byggt anläggningen har utfört ibruktagningsbesiktningen på ett korrekt sätt. Periodiska besiktningar slutligen skall utföras för att kontrollera att anläggningar som använts en tid uppfyller ställda krav.

4 § I bestämmelsen uppställs vissa krav i fråga om elmateriel och elanläggningar. Till skillnad från vad som gäller i dag föreslås att kravet på att elmateriel och elanläggningar inte elektriskt, elektromagnetiskt eller på något annat sätt får medföra oskäligen störning inte endast skall gälla i förhållande till omgivningen. Oskäligen störning skall inte alls få förekomma och orden "för omgivningen" har därför strukits.

Eftersom det krävs en detaljerad reglering av tekniska lösningar för att elsäkerheten skall kunna upprätthållas föreslås att ett nytt andra moment införs genom vilket landskapsstyrelsen bemyndigas att meddela säkerhetsföreskrifter för undvikande av faror och störningar. Ett sådant bemyndigande medför att framtida EG-direktiv som reglerar planering och tillverkning av elmateriel på ett smidigt sätt kan genomföras i landskapet.

6 § Den föreslagna ändringen medför ingen ändring i sak utan är endast av språklig natur.

6 a § I ellagen jämföras till vissa delar transportabla elanläggningar med elmateriel. Sådana elanläggningar är i regel serietillverkade produkter som finns allmänt till salu och de bör därför i vissa fall omfattas av samma bestämmelser som elmateriel. Jämförelsen har främst tillämpats i fråga om husvagnar och husbilar. För att ett sådant jämförelse skall kunna göras mer allmänt föreslås att landskapsstyrelsen skall kunna föreskriva att också andra bestämmelser i ellagen som reglerar elmateriel skall tillämpas på alla sådana elanläggningar, inte endast transportabla, som med hänsyn till hur de tillverkas eller används kan jämföras med elmateriel.

Inom Europeiska Unionen arbetar man i dag med att harmonisera säkerhetskrav och införandet av ifrågavarande bestämmelse underlättar också ett genomförande av framtida EG-direktiv med harmoniserade säkerhetskrav för vissa elanläggningar.

7 § Det föreslås att bestämmelsen ändras så att det, i enlighet med gällande praxis i övriga Norden och i andra länder i Europa, inte längre skall upprättas några formella behörighetskrav på den som planerar ett elarbete för elanläggningar. Genom att undanta planeringsarbeten möjliggörs att även en elplanering som utförs av en näringsidkare i ett annat land kan

läggas till grund för ett elarbete i landskapet.

Enligt den föreslagna bestämmelsen får de i paragrafen nämnda arbetena utföras under förutsättning att en behörig fysisk person, en arbetsledare, har utsetts att leda elarbetet och att en behörig fysisk person, eller en person med annan dokumenterad yrkesskicklighet, självständigt utför och övervakar arbetet. Ett ytterligare krav är att sådana för verksamheten nödvändiga lokaler och arbetsredskap samt gällande bestämmelser om elsäkerheten finns tillgängliga. Hänvisningen till 7a och 8 §§ har intagits för att klargöra att även bestämmelserna i dessa paragrafer skall iakttas.

Den som leder reparations- och underhållsarbeten på elmateriel och byggnads- och reparationsarbeten på elanläggningar utnämns till arbetsledare medan den som leder drifts- och underhållsarbeten på elanläggningar utnämns till driftsledare.

Enligt 2 mom. skall landskapsstyrelsen kunna bestämma att kravet på att arbetsledare skall finnas inte behöver uppfyllas vid alla slag av elarbeten. Bl.a. elarbeten som en yrkeskunnig person utför på sin egen fastighet och elarbeten som inte kräver någon yrkeskunskap, t.ex. installation av inredningsarmaturer, skall kunna undantas.

Enligt förslaget skall landskapsstyrelsen, precis som i dag, besluta om behörighetskrav och utfärda behörighetsintyg samt besluta om begränsningar och återkallande av behörighet. När det gäller behörighetsintygen skall även sådana behörighetsintyg som utfärdats av ett bedömningsorgan i riket vara giltiga i landskapet. En persons behörighet skall också kunna visas med ett utländskt behörighetsintyg eller motsvarande handling om kraven som ligger till grund för behörigheten motsvarar de krav som ställs i landskapet. Enligt förslaget skall landskapsstyrelsen även, vid behov, utfärda närmare bestämmelser om de krav som skall uppställas i fråga om lokaler och arbetsredskap.

7 a § Det föreslås att en ny bestämmelse införs enligt vilken arbetsledaren skall ansvara för att arbetet som utförs uppfyller de krav som ställs på elarbeten. För att det skall kunna säkerställas att de arbeten som sammanhänger med elmateriel och elanläggningar är riktigt gjorda är det ändamålsenligt att den som leder elarbetena, d.v.s. arbetsledaren, ges ansvaret för att de krav som ställs på verksamheten följs. Närmare bestämmelser om arbetsledarens uppgifter skall meddelas av landskapsstyrelsen. Arbetsledaren skall bl.a. säkerställa arbetstagarnas yrkesskicklighet och vägleda arbetstagarna samt ombesörja arbetsredskapen och de yttre ramarna för arbetet.

Endast en person som uppfyller behörighetskraven kan vara arbetsledare. En väsentlig förutsättning är också att den som leder arbetet har en reell möjlighet att sköta de angivna uppgifterna. En sådan möjlighet kan arbetsledaren ha genom att själv vara den som driver verksamheten eller genom att i ett anställningsförhållande ha befogenhet och möjlighet att påverka de frågor som han ansvarar för samtidigt som han har en nära kontakt med de praktiska arbetena.

För att möjliggöra för en innehavare av en elanläggning och ett företag i vars tjänst den som skall utnämnas till driftsledare är anställd, att ingå ett serviceavtal om drifts- och

underhållsarbeten föreslås att landskapsstyrelsen skall kunna bestämma att den som leder drifts- och underhållsarbeten inte behöver vara anställd av elanläggningens innehavare. Övriga krav som uppställs i fråga om arbetsledaren skall dock uppfyllas även i fråga om driftsledaren, d.v.s. driftsledaren skall vara en behörig fysisk person med en reell möjlighet att utföra de uppgifter som ankommer på en driftsledare.

8 § I enlighet med vad som tidigare anförts i motiveringen till 7 § föreslås att det inte skall krävas något tillstånd för att planera ett elarbete. Eftersom reparationsarbeten på elmateriel samt byggnads-, reparations- och underhållsarbeten på elanläggningar ofta sammanhänger med särskilda risker bör dock, med hänsyn till arbetstagarnas och användarnas säkerhet, tillstånd för sådan verksamhet krävas även i fortsättningen och för sådan verksamhet föreslås därför ingen ändring.

Enligt gällande bestämmelse krävs inget tillstånd för planering och byggande av med elmateriel jämförbara transportabla elanläggningar. Med hänvisning till vad som föreskrivs i 6a § och i motiveringen till denna paragraf föreslås att paragrafen ändras så att de i 6a § avsedda anläggningarna undantas från kravet på tillstånd.

9 § I paragrafen regleras hur ett tillstånd enligt 8 § skall sökas samt vad en sådan ansökan skall innehålla. För att det skall vara lätt att nå sökanden föreslås att sökanden utöver hemort även skall ange adress och telefonnummer samt att samma uppgifter, med undantag av hemort, skall lämnas om arbetsledaren. Utöver ovannämnda ändring föreslås att en kopia av arbetsledarens behörighetsintyg och ett intyg från arbetsledaren att denne åtar sig arbetet skall bifogas.

10 § Enligt 8 § krävs det tillstånd av landskapsstyrelsen för att förvärvsmässigt få utföra elarbeten. Tillstånd behövs dock inte för underhållsarbeten på elmateriel eller för driftsarbeten på elanläggningar. Tillstånd behövs inte heller för byggande av elanläggningar som är jämförbara med elmateriel. Enligt 9 § behövs inte tillstånd för verksamhet som kan anses vara av engångskaraktär.

Enligt nu gällande bestämmelse skall sådan verksamhet som kan anses vara av engångskaraktär anmälas till landskapsstyrelsen. För att landskapsstyrelsen som övervakande myndighet även skall få information om annan verksamhet i elbranschen som inte kräver tillstånd, t.ex. driftsarbeten på elanläggningar och underhållsarbeten på elmateriel, föreslås att anmälningsplikten skall gälla också sådan verksamhet.

För drifts- och underhållsarbeten och för verksamhet av engångskaraktär eller för annan begränsad verksamhet skall landskapsstyrelsen kunna bestämma att anmälan inte behöver göras. När det gäller drifts- och underhållsarbeten kommer det i allmänhet att vara tillräckligt med en anmälan om driftsledaren.

Det föreslås vidare att landskapsstyrelsen skall kunna meddela närmare bestämmelser om den anmälan som skall göras. Anmälan skall bl.a. innehålla uppgifter om verksamhetsid-

karen, verksamhetsställena och arbetsledaren.

13 § Det föreslås att paragrafen ändras för att underlätta för mindre elproducenter, t.ex. små bolag som driver vindkraftverk, att etablera sig.

25 § Paragrafen innehåller för närvarande en allmän bestämmelse om besiktning och övervakning av elmateriel och elanläggningar. Eftersom paragrafen inte fyller någon egentlig funktion och eftersom den till vissa delar inte längre överensstämmer med övriga bestämmelser i kapitlet, något krav på besiktning av elmateriel och på planering av elanläggningar skall inte längre uppställas, föreslås att paragrafen ändras så att den motsvarar nu gällande 32 §. Till skillnad från vad som föreskrivs i 32 § har dock hänvisningen till "med elmateriel jämförbar transportabel elanläggning" strukits. En generell bestämmelse om anläggningar som på grund av tillverknings- eller användningssätt kan jämföras med elmateriel har i stället intagits i förslagets 6a §.

I enlighet med principerna för den gemensamma marknaden får en produkts fria rörlighet inte hindras genom obligatoriska kontroller som föregår inträdet på marknaden. Att produkterna uppfyller de krav som ställs skall i stället övervakas med andra metoder, t.ex. med marknadsövervakning. Det föreslås därför att landskapsstyrelsen inte längre skall kunna bestämma att det skall krävas besiktning och godkännande av landskapsstyrelsen före försäljning, överlåtelse eller ibruktagning av elmateriel. Landskapsstyrelsen har dock möjlighet att genom stickprov kontrollera elmaterielens säkerhet.

Landskapsstyrelsen skall även fortsättningsvis kunna kräva att tillverkaren eller den som för in en produkt i landskapet skall göra en anmälan om sin verksamhet till landskapsstyrelsen.

25 a § För att visa att en elprodukt eller att tillverkningen av en elprodukt uppfyller de krav som ställs i eller med stöd av 4 § föreslås att flera olika metoder skall kunna användas. Certifieringsåtgärder av provnings-, besiktnings- och certifieringsorgan skall kunna användas liksom sådana metoder som används av besiktningsorgan vilka utövar motsvarande verksamhet.

I första momentet föreskrivs att de angivna metoderna kan användas, inte att de skall användas. I andra momentet föreslås däremot att landskapsstyrelsen av särskilda skäl skall kunna bestämma att de i första momentet nämnda metoderna skall vara obligatoriska. Det kan t.ex. vara skäl att besluta om en obligatorisk certifieringsåtgärd när det gäller säkerheten för uttagssystem.

I landskapet verksam besiktningsorgan skall enligt förslaget utnämnas av landskapsstyrelsen som också skall kunna återkalla utnämningen. Landskapsstyrelsen skall också utfärda bestämmelser om de krav som skall uppfyllas av i landskapet verksam besiktningsorgan samt om besiktningsorganens rättigheter och skyldigheter. En sådan bestämmelse kan t.ex. vara att förändringar i verksamheten som påverkar uppfyllandet av gällande krav

skall anmälas.

I enlighet med internationella avtal eller enligt vad landskapsstyrelsen bestämmer skall också åtgärder som motsvarande utländska besiktningsorgan har vidtagit godkännas när det gäller att visa att elmateriel uppfyller föreskrivna krav.

26 § Det föreslås att det i bestämmelsen skall anges när en elanläggning skall anses ha blivit tagen i bruk samt vad som avses med att elanläggningen tas i bruk för sitt egentliga syfte. Huvudregeln är att en elanläggning skall anses ha blivit tagen i bruk när det till anläggningen har kopplats spänning för att den skall kunna användas. Även om det har kopplats spänning till elanläggningen skall det dock inte anses som att den har tagits i bruk om spänningen har kopplats på vid övervakade driftssituationer som är nödvändiga för att anläggningen skall kunna provköras eller besiktigas. Med övervakade driftssituationer avses bl.a. sådana tillfällen under byggnationens gång när elentreprenören provar anläggningen.

Vidare skall anläggningen anses ha blivit tagen i bruk för sitt egentliga syfte vid den tidpunkt då den lokal där anläggningen har installerats tas i bruk för sitt planerade syfte eller då den verksamhet som elanläggningen planerats för inleds. Man skiljer således på när anläggningen tas i bruk och när anläggningen tas i bruk för sitt egentliga syfte. Vid installering av en elanläggning i en kontorslokal tas anläggningen i bruk när spänningen kopplas på medan den tas i bruk för sitt egentliga syfte när lokalen tas i bruk för kontorsverksamheten.

26 a § Enligt nu gällande bestämmelser förordnar landskapsstyrelsen om en obligatorisk myndighetsbesiktning för så gott som alla elanläggningar. Beroende på anläggningens driftsmiljö och omfattning skall denna besiktning utföras före eller en viss tid efter att anläggningen tagits i bruk. Endast i fråga om små installationsarbeten räcker det med en besiktning som utförs av anläggningens byggare, reparatör eller serviceman. Besiktningarna utförs av distributionselverken, landskapsstyrelsen eller av en besiktningsman i myndighetsställning som förordnats av landskapsstyrelsen.

Ett syfte med ändringen av ellagen är att betona verksamhetsidkarens och innehavarens ansvar för att elsäkerhet uppnås och upprätthålls vid elanläggningar. Enligt den föreslagna bestämmelsen skall därför en elanläggning få tas i bruk först efter att det vid en ibruktagningsbesiktning har visats att den inte förorsakar sådan fara eller störning som avses i 4 §. Ibruktagningsbesiktningen skall utföras av den som bygger elanläggningen.

Utöver den ovannämnda ibruktagningsbesiktningen skall landskapsstyrelsen kunna bestämma att det skall utföras en certifieringsbesiktning. Certifieringsbesiktningen skall enligt förslaget utföras av en auktoriserad besiktningsman, ett auktoriserat organ, av ett distributionselverk eller i sista hand av landskapsstyrelsen. Vid certifieringsbesiktningen skall säkerställas att den som byggt elanläggningen har sört för sina skyldigheter och att anläggningen är säker. Landskapsstyrelsen skall kunna bestämma att det skall utföras en certifieringsbesiktning innan anläggningen tas i bruk för sitt egentliga syfte eller i vissa fall

en tid efter denna tidpunkt. Utgångspunkten är att dessa certifieringsbesiktningar skall utföras i samma omfattning som myndighetsbesiktningar utförs i dag. I dag besiktigas i princip alla elanläggningar över grupppledningsnivå. Tanken är dock att denna typ av besiktning skall minska i framtiden och att certifieringsbesiktningar av fritidshus och liknande skall upphöra.

Enligt vad landskapsstyrelsen bestämmer skall certifiering av en elanläggning även kunna utföras av en elentreprenör som har erhållit särskild behörighet och som har byggt elanläggningen eller som har varit ansvarig för byggandet av den. Avsikten med denna bestämmelse är att elentreprenörernas eget kvalitetssystem, vilket beaktar elsäkerhetsfrågor, skall kunna utnyttas. Den ovannämnda elentreprenören skall kunna använda sig av underentreprenader i objekt som han certifierar om en tillräcklig övervakning av underentreprenörer har beaktats på ett kontrollerat sätt i elentreprenörernas kvalitetssystem eller om underentreprenören uppfyller samma krav som huvudentreprenören. Även om huvudentreprenören använder sig av en sådan underentreprenör vid certifieringen är det dock huvudentreprenören som är ansvarig för att certifieringen blir korrekt utförd.

Enligt den föreslagna bestämmelsens sista moment skall en ibruktagningsbesiktning också utföras då väsentliga förändringar har vidtagits på en elanläggning. Med väsentliga förändringar avses konstruktionsmässiga ändringar, inte enklare ändringar som t.ex. utbyte av apparater.

26 b § I paragrafen, som motsvarar nu gällande 29 § 2 mom., föreslås att landskapsstyrelsen skall kunna bestämma att det skall utföras periodiska besiktningar på elanläggningar av ett visst slag. Genom ett sådant förfarande garanteras säkerheten hos elanläggningar som är i bruk. Enligt förslaget skall landskapsstyrelsen kunna utfärda närmare bestämmelser om de periodiska besiktningarna. I dessa bestämmelser skall bl.a. regleras med vilka intervaller en periodisk besiktning skall genomföras samt vad som skall visas vid besiktningen, t.ex. att de åtgärder som krävs enligt serviceprogrammet har utförts och att anläggningen är säker. Det föreslås vidare att det i paragrafen föreskrivs att innehavaren av elanläggningen skall ansvara för att den periodiska besiktningen utförs.

27 § Enligt gällande bestämmelse utför distributionsverket en myndighetsbesiktning av de i paragrafen nämnda elanläggningarna. Genomförandet av principerna med den gemensamma marknaden förutsätter dock att besiktningsuppgifterna släpps fria för konkurrens och det föreslås därför att ifrågavarande besiktningar även skall kunna utföras av auktoriserade besiktningsmän eller auktoriserade organ. För att trygga tillgången på besiktningstjänster för de i paragrafen nämnda elanläggningarna bör dock distributionsverket även i fortsättningen kunna utföra besiktningar om det begärs av den som ansvarar för att besiktningen blir utförd och inte annat föreskrivs i förordning. I förordning skall bl.a. uppställas krav på att mer krävande elanläggningar skall besiktigas av auktoriserade organ.

För att säkerställa att av distributionsverk gjorda besiktningar blir korrekt utförda

föreslås att landskapsstyrelsen bemyndigas att i förordning meddela bestämmelser om de krav som skall uppfyllas av den som för distributionselverkets räkning utför certifieringsbesiktningarna. Den som utför besiktningarna skall bl.a. ha lämplig teknisk utbildning och besiktningsmannens förhållande till den som byggt elanläggningen får inte vara sådant att hans opartiskhet som besiktningsman äventyras.

27 a § Eftersom genomförandet av principerna med den gemensamma marknaden förutsätter att besiktningarna av elanläggningar släpps fria för konkurrens föreslås att särskilt auktoriserade besiktningsmän och organ ges möjlighet att utföra certifieringsbesiktningar och periodiska besiktningar i landskapet. Förslaget möjliggör en viss valmöjlighet när det gäller certifieringsbesiktningar av mera krävande elanläggningar, t.ex. elanläggningar i ett explosionsfarligt utrymme och i ett behandlingsrum på sjukhus, samt vid periodiska besiktningar.

De auktoriserade besiktningsmännen och organen skall utnämnas av landskapsstyrelsen och enligt förslaget skall landskapsstyrelsen bemyndigas att utfärda bestämmelser om de krav som skall ställas på de auktoriserade besiktningsmännen och organen samt om hur besiktningsmännen och organen skall visa att de uppfyller kraven. Det föreslås vidare att landskapsstyrelsen skall bemyndigas att utfärda bestämmelser om de rättigheter och skyldigheter som auktoriserade besiktningsmän och organ skall ha. Avsikten är att de principer som följs inom EU skall tillämpas.

När det gäller periodiska besiktningar föreslås att dessa även skall kunna utföras av en näringsidkare till vars verksamhetsområde hör att bygga, reparera och utföra underhållsarbeten på elanläggningar samt av en person som har behörighet att vara sådan arbetsledare som anges i 7 § 1 mom. 1 punkten. En förutsättning för att dessa personer skall få utföra en periodisk besiktning är att detta är tillåtet med stöd av bestämmelser som landskapsstyrelsen utfärdar. Främst kommer det att bli fråga om periodisk besiktning av tekniskt jämförelsevis enkla anläggningar, t.ex. elanläggningar i mindre bostadshus.

Som tidigare anförts utförs i dag de besiktningar som motsvarar certifieringsbesiktningar och periodiska besiktningar av landskapsstyrelsen. För att säkerställa att besiktnings-tjänster tillhandahålls i landskapet även i fortsättningen föreslås att också landskapsstyrelsen skall kunna utföra certifieringsbesiktningar och periodiska besiktningar.

28 § Det föreslås att paragrafen upphävs. Första momentet föreslås bli upphävt eftersom landskapsstyrelsen enligt förslaget inte längre skall förordna besiktningsmän. Besiktningarna skall, enligt vad som tidigare redogjorts för, utföras av auktoriserade besiktningsmän, av auktoriserade organ, av distributionsnätinnehavare eller av landskapsstyrelsen.

Andra och tredje momentet föreslås bli upphävd eftersom bestämmelser om de krav som skall uppfyllas för att landskapsstyrelsen skall kunna utnämna besiktningsmän och organ enligt förslaget skall anges i förordning. I förordning skall även uppställas krav på besiktningsmännens och besiktningsorganens opartiskhet.

29 § I enlighet med i dag gällande bestämmelse skall en elanläggning som tagits i bruk anmälas antingen till ett elverk eller till landskapsstyrelsen. Enligt den ändring som föreslås skall anmälan göras antingen till det distributionselverk till vars ansvarsområde elanläggningen hör eller, i de fall som landskapsstyrelsen bestämmer, till landskapsstyrelsen. En sådan anmälan är nödvändig för övervakningen av att en certifieringsbesiktning utförs i de fall krav på en sådan uppställs, samt för att underlätta myndighetsövervakningen. I praktiken får landskapsstyrelsen och distributionselverket uppgifter om elanläggningarna i samband med anhållan om och utförandet av certifieringsbesiktningarna.

Det föreslås att distributionselverken skall föra ett register över de anmälningar som kommer in. Avsikten är att registren skall vara enkla och för att undvika att de förorsakar onödiga kostnader kan distributionselverken, istället för att sätta upp ett separat elsäkerhetsregister, föra in nödvändiga uppgifter i existerande kundregister. För att elsäkerheten skall kunna övervakas och för att brister och skador skall kunna utredas skall det i distributionselverkens register föras in sådana uppgifter om elanläggningen som gör det möjligt att vid behov kunna ta reda på anläggningens typ, innehavare, entreprenör och besiktningsman.

I tredje momentet föreslås att landskapsstyrelsen skall bemyndigas att meddela närmare bestämmelser om de uppgifter som skall framgå av ovan nämnd anmälan samt av distributionsnätinnehavarens register.

30 § Skyldigheterna enligt lagen och ansvaret för säkerheten i fråga om elanläggningar bör åligga den som utövar verksamheten och det föreslås därför att den som bygger en elanläggning skall ansvara för att ibruktagningsbesiktningen blir utförd.

Enligt bestämmelsen är det också den som bygger elanläggningen som i första hand skall ansvara för att en eventuell certifieringsbesiktning blir utförd och att det görs en anmälan om anläggningen antingen till landskapsstyrelsen eller till distributionselverket.

Är den som bygger anläggningen förhindrad att fullgöra sina skyldigheter eller om han annars försummar detta skall ansvaret för att uppgifterna utförs övergå till innehavaren av elanläggningen. Detta kan bl.a. bli aktuellt om den som byggt elanläggningen går i konkurs. Innehavaren får då anlita någon annan behörig person att utföra besiktningen.

30 a § I ellagen finns i dag inte någon bestämmelse om underhållsprogram för och om periodisk service av elanläggningar. Det föreslås dock att en sådan bestämmelse införs och att landskapsstyrelsen skall kunna bestämma att vissa elanläggningar skall genomgå service med jämna intervaller och att det skall göras upp ett underhållsprogram i de fall regelbunden service krävs.

31 § Enligt den föreslagna ändringen skall inte endast sådana fel och brister som upptäcks vid en besiktning omfattas av bestämmelserna i paragrafen. Oavsett hur fel eller brister i en elanläggning upptäcks skall landskapsstyrelsen som övervakande myndighet kunna vidta de åtgärder som krävs. Enligt förslaget skall landskapsstyrelsen kunna förbjuda användningen

av elanläggningen omedelbar utan att, som i dag, bereda anläggningens innehavare tillfälle att bli hörd. Vid behov skall landskapsstyrelsen också kunna kräva att materielen eller anläggningen avskiljs från elnätet. Landskapsstyrelsen som övervakande myndighet skall avgöra hur allvarlig bristen är och fatta sitt beslut därefter. Information om att anläggningen inte fyller föreskrivna krav får landskapsstyrelsen dels genom stickprovskontroller av certifierade elanläggningar dels, såsom föreskrivs nedan i 33 §, genom information från den som besiktigar elanläggningen.

Enligt sista momentet i paragrafen kan landskapsstyrelsen ålägga en innehavare av en elanläggning som hör till ett elverk vilket levererar elektricitet för allmän förbrukning att vidta nödvändiga reparationer vid vite eller vid äventyr att landskapsstyrelsen låter utföra arbetena på innehavarens bekostnad. Kostnaderna för arbetet erläggs av landskapsstyrelsen och indrivs hos elanläggningens innehavare. Eftersom de brister som sammanhänger med elsäkerheten kan medföra direkt fara för liv, hälsa eller egendom även i andra fall än när det gäller ovan angivna elanläggningar, föreslås att momentet upphävs och att det i stället införs en ny paragraf (54 b § i förslaget) genom vilken landskapsstyrelsen ges möjlighet att förstärka även andra förbud eller ålägganden som utfärdats med stöd av ellagen med ett vitesföreläggande eller med hot om tvångsutförande.

32 § Det föreslås att paragrafen upphävs eftersom motsvarande bestämmelser intagits i förslagets 25 §.

33 § Om elmateriel eller en elanläggning medför omedelbar fara skall landskapsstyrelsen vidta nödvändiga åtgärder. Nödvändiga åtgärder kan vara, vilket också framgår ovan i motiveringen till 31 §, att förbjuda användningen av elmaterielen eller elanläggningen eller att förordna att den skall avskiljas från nätet. För att kunna vidta nödvändiga åtgärder krävs det att landskapsstyrelsen får information om att fara föreligger och det föreskrivs därför att den som utför besiktningen, i de fall besiktningen inte utförs av landskapsstyrelsen, skall informera landskapsstyrelsen. Den som utför besiktningen skall också informera innehavaren om felen och bristerna och uppmana denne att sluta använda elmaterielen eller elanläggningen samt att avskilja den från elnätet.

Det föreslås att det fogas ett nytt moment till paragrafen i vilket det föreskrivs att den som verkställer besiktningen skall informera innehavaren om sådana brister och fel som minskar säkerheten vid drift. Vid betydande fel och brister i anläggningen och vid upprepade försummelser skall den som utför besiktningen informera landskapsstyrelsen som kan besluta att det skall utföras en ny besiktning av elanläggningen.

33 a § I paragrafen anges olika åtgärder som kan vidtas vid marknadsövervakningen av att elmateriel uppfyller de krav som ställs. Eftersom någon förhandsbesiktning av elmateriel inte skall utföras föreslås att bestämmelsen inte skall omfatta elmateriel eller utrustning som är avsedd att saluföras.

Vidare föreslås att bestämmelsen får en mer allmän skrivning och att det inte längre särskilt skall anges att ett test som utförs av ett övervakat testningsorgan skall användas för att visa att de krav som ställs i eller med stöd av 4 § uppfylls. Enligt förslaget 25 § skall flera metoder kunna användas av vilka ett sådant test som i dag anges i 33a § endast är en.

33 b § Det föreslås att en ny paragraf införs som kompletterar 33a §. I paragrafen, som motsvarar 13a § produktsäkerhetslagen, har det intagits bestämmelser om åtgärder som skall vidtas för att risken för skada ska kunna avvärjas i fråga om sådan elmateriel som kommit i konsumentens besittning. Genom bestämmelsen säkerställs att konsumentens rättsliga ställning tryggas. Landskapsstyrelsen skall kunna ålägga näringsidkaren att reparera produkten, byta ut produkten eller att häva köpet.

Bestämmelsen omfattar såväl produktsäkerhet som konsumentskydd. Riket har lagstiftningsbehörighet i fråga om konsumentskyddet men eftersom den föreslagna bestämmelsen överensstämmer med 28 § i rikets elsäkerhetslag (FFS 410/1996) kan paragrafen införas med stöd av 19 § självstyrelselagen (ÅFS 71/91).

34 § I paragrafen anges att avgifter för övervaknings- och besiktningsåtgärder samt övriga prestationer som avses i ellagen eller med stöd av den utfärdade föreskrifter och som utförs av elverk kan uppbäras i enlighet med vad landskapsstyrelsen bestämmer.

Eftersom en avsikt med förslaget till ändring av ellagen är att myndighetsbesiktningarna ska upphöra och att marknaden skall öppnas för konkurrerande besiktningsmän och organ föreslås det att paragrafen upphävs. För att distributionselverken skall kunna konkurrera krävs att också de kan tillämpa en fri prissättning.

För de övervaknings- och besiktningsåtgärder som landskapsstyrelsen vidtar skall avgifter uppbäras i enlighet med vad som föreskrivs i landskapslag om grunderna för avgifter till landskapet (ÅFS 27/93). Har landskapsstyrelsen ensamrätt att utföra en prestation som är författningsreglerad är det fråga om offentligrättslig prestation och då skall avgiften beräknas så att full kostnadstäckning uppnås. Är det fråga om andra prestationer skall priserna bestämmas enligt företagsekonomiska grunder.

35 § I paragrafen anges att landskapsstyrelsen skall kunna bestämma att ett särskilt märke skall användas för att ange att elmateriel eller därmed jämförbar transportabel elanläggning uppfyller de krav som ställs i eller med stöd av 4 §. Med hänvisning till vad som föreskrivs i motiveringen till 6a § om möjligheten att mer allmänt kunna jämställa vissa elanläggningar med elmateriel föreslås att hänvisningen till jämförbar transportabel elanläggning stryks. Det föreslås i stället att landskapsstyrelsen skall kunna fastställa att särskilda märken skall användas för att ange att en med elmateriel jämförbar elanläggning uppfyller de föreskrivna kraven.

37 § Enligt 36 § har innehavaren till en elanläggning eller till elmateriel ett strikt ansvar för

en elskada om inte något annat föreskrivs i ellagen. I ifrågavarande paragraf föreskrivs vissa undantag från det strikta ansvaret. Någon förändring i fråga om vilka elskador som skall avgränsas från det strikta ansvaret föreslås inte. Däremot föreslås att hänvisningen till skadeståndslagen stryks. Genom en föreslagen ändring av lagen införs en mer generell bestämmelse, se 42a § nedan, i vilken det klargörs att bestämmelserna i ellagen inte begränsar en skadelidandes rätt att erhålla skadestånd för elskada även med stöd av andra lagar än skadeståndslagen, t.ex. produktansvarslagen (FFS 694/1990) eller med stöd av avtal.

42 a § Det föreslås att en ny paragraf införs som klargör att ersättning för elskada kan sökas också med stöd av andra lagar än ellagen samt med stöd av avtal. Med stöd av avtal kan ofta krävas ersättning för andra skador än sådana som kan ersättas med stöd av ellagen, vilket för den skadelidandes del kan leda till ett bättre slutresultat.

42 b § För att skydda elanvändare som med lågspänning har anslutit sig till ett distributionssystems nät, föreslås att distributionssystems skadeståndsansvar som baserar sig på strikt ansvar inte skall kunna begränsas i anslutningsavtalet. Däremot skall näringsidkare i elbranschen kunna avtala bort ett skadeståndsansvar som grundar sig på ellagen i fråga om sådana skador som orsakas avtalsparten. D.v.s. ett produktionsbolag, alternativt ett nätbolag, skall kunna avtala bort sitt skadeståndsansvar gentemot eldistributören respektive elförsäljaren.

I andra momentet föreslås vidare att avtalsfriheten begränsas i fråga om personskador och skador på egendom som är avsedd för och som huvudsakligen har använts för enskilt bruk. Avvikande från bestämmelserna i ellagen skall det kunna avtalas om skador på egendom som har använts i näringsverksamhet. Bestämmelsen motsvarar 10 § i produktansvarslagen.

44 § Det föreslås inga ändringar i sak utan de ändringar som föreslås är endast av språklig natur. Elanläggningar är ofta tekniskt komplicerade anläggningar och användningen av dem kan ibland få följder som är omöjliga att förutse. I enlighet med vad som gäller i dag skall i bestämmelsen därför regleras vad som gäller i de fall en elanläggning förorsakar störning eller fara för en annan anläggning eller för utomstående. Till skillnad från i dag föreslås dock att det klargörs att bestämmelsen skall tillämpas även i de fall båda anläggningarna uppfyller de krav som ställs i eller med stöd av ellagen eller om båda elanläggningarna överensstämmer med god teknisk sed.

50 § Beslut som landskapsstyrelsen har fattat med stöd av ellagen får överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen. Det föreslås att ett beslut genom vilket landskapsstyrelsen av säkerhetsskäl förbjuder t.ex. användning av en elanläggning eller däri ingående föremål, förbjuder tillhandahållande eller användning av elmateriel eller tillhandahållandet av

besiktningstjänster skall gälla omedelbart om inte domstolen bestämmer något annat.

53 § Landskapsstyrelsens övervakning av elsäkerheten grundar sig i stor utsträckning på anmälningar och på uppgifter från dem som är föremål för övervakningen samt på stickprovskontroller av att dessa uppgifter är riktiga. För att övervakningen skall fungera på ett tillfredsställande sätt kan det också uppstå ett behov av sådana uppgifter som landskapsstyrelsen normalt inte har tillgång till. Enligt vad som föreskrivs i ifrågavarande paragraf i dag har landskapsstyrelsen rätt att få statistiska uppgifter från innehavare av elverk och elanläggningar samt från den som tillverkar, bygger, importerar och säljer elmateriel. Sådana uppgifter är dock i första hand inte tänkta för övervakning av elsäkerheten utan för planering av elverksamheten. Det föreslås därför att bestämmelsen utvidgas så att den omfattar alla för övervakningen nödvändiga uppgifter samt så att skyldigheten att lämna information även omfattar den som utför besiktningar. Av vikt är att skyldighet att lämna upplysningar även gäller olyckor.

För övervakningen av elsäkerheten föreslås också att landskapsstyrelsen vid behov skall få de uppgifter som behövs ur distributionselverkens register.

54 § Eftersom de föreslagna ändringarna i ellagen får till följd att besiktningar av elanläggningar och elmateriel kommer att utföras av privata besiktningsmän och organ föreslås att paragrafen ändras så att det framgår att det är landskapsstyrelsen som har rätt att för övervakningen av elsäkerheten utföra de åtgärder som anges i paragrafen.

Det föreslås vidare att ett nytt moment införs enligt vilket landskapsstyrelsen kan förplikta näringsidkaren att ersätta de kostnader som provningen och undersökningen enligt första momentet medför om elmaterielen inte uppfyller de krav som ställs i lagen eller om landskapsstyrelsen, p.g.a. att elmateriel inte uppfyller de krav som ställs, funnit det nödvändigt att meddela ett förbud eller åläggande med stöd av 33a §. Genom en sådan bestämmelse förs kostnaderna över på den som har förorsakat dem.

54 b § Eftersom brister i fråga om elsäkerheten kan medföra direkt fara för liv, hälsa eller egendom är det av största vikt att de snabbt åtgärdas. Det föreslås därför att en ny bestämmelse införs enligt vilken landskapsstyrelsen ges möjlighet att förstärka ett förbud eller ett åläggande med vite eller med hot om att ett arbete som inte har utförts kommer att utföras på den försumliges bekostnad.

Enligt andra momentet skall kostnaderna för ett tvångsutförande betalas i förskott av landskapets medel. Kostnaderna får sedan krävas igen hos den försumlige.

56 § Behörighet att lagstifta i fråga om förverkande av ekonomisk fördel eller av egendom som har varit föremål för brott tillkommer riket. Genom antagandet av elsäkerhetslagen (FFS 410/1996), genom vilken ellagen (FFS 319/1979) i riket upphävs, har bestämmelsen om förverkande ändrats. Det föreslås därför att motsvarande ändring görs i landskapet. Ändring-

en av bestämmelsen om förverkande av den ekonomiska fördelen är endast av språklig natur, medan ändringen av bestämmelsen om egendomsförverkandet även medför en ändring i sak. Enligt nu gällande bestämmelse om egendomsförverkande skall förverkande ske om det inte är oskäligt med beaktande av att överträdelsen är ringa. Enligt förslaget skall däremot förverkande av egendomen ske om den har egenskaper som gör den farlig för liv, hälsa eller annan egendom.

57 § Det föreslås att bestämmelsen upphävs eftersom det inte längre skall uppställas något krav på förhandsbesiktning av elmateriel.

58 § I förslaget har en ny paragraf, 33b §, med bestämmelser om användande av tvångsmedel införts varför det krävs att ett tillägg görs i denna paragraf.

Det föreslås också att ett nytt moment införs som bemyndigar landskapsstyrelsen att i förordning meddela bestämmelser om skyldighet för andra myndigheter, t.ex. brand- och räddningsmyndigheterna, att till landskapsstyrelsen anmäla sådan elskada som medfört en allvarlig olycka. En olycka skall anses vara allvarlig bl.a. om den har förorsakat en uppenbar risk för person-, sak- eller miljöskada.

66 § Ändringen av paragrafen föreslås dels för att rikets ellag (FFS 319/1979) har upphävts och ersatts med elsäkerhetslagen, dels för att riksbestämmelser som reglerar frågor vilka faller inom denna lags tillämpningsområde skall kunna göras tillämpliga i landskapet även om de inte har utfärdats med stöd av elsäkerhetslagen. Denna ändring medför att t.ex. beslut om elektrisk utrustning som i riket antas med stöd av lagen om produkter och utrustning för hälso- och sjukvård (1505/1994), i landskapet kan antas med stöd av ellagen.

68 § Som tidigare angivits motsvaras de i förslaget angivna certifieringsbesiktningarna av de myndighetsbesiktningar som i dag utförs av landskapsstyrelsen och elverken. Det föreslås att de anmälningar om ibruktagning av elanläggningar som har gjorts till landskapsstyrelsen eller till ett elverk innan ändringarna träder i kraft, skall behandlas som uppdrag att utföra certifieringsbesiktningar i enlighet med de i lagen föreslagna ändringarna. För sådana certifieringsbesiktningar får inte ett högre pris tas ut än vad som gällde innan ändringarna trädde i kraft.

Landskapsstyrelsen föreslår att lagtinget antar följande lag.

LANDSKAPSLAG

om ändring av ellagen för landskapet Åland

I enlighet med lagtingets beslut

upphävs 28 §, 32, 34, och 57 §§ ellagen den 12 juli 1982 för landskapet Åland (38/82), av dessa lagrum 28 § 3 mom., 32, 34 §§ och 57 § 1 mom. sådana de lyder i landskapslagen den 8 februari 1994 (11/94),

ändras 2 § 1 mom. 6 och 7 punkten, 4 §, 5 § 1 mom., 6, 7 §§, 8 § 1 mom., 9 § 2 mom. 1 och 4 punkten samt 3 mom. 3 punkten, 10, 25, 26, 27, 27a, 29, 30, 31, 33 §§, i 33a § 1 mom. det inledande stycket samt 1 och 2 punkten, 35 § 1 mom., 37 §, 44 § 1 mom, 50, 53, 54 §§, 56 § 2 mom., 58 § 1 mom. samt 66 § 2 mom., av dessa lagrum 4 §, 5 § 1 mom., 7 §, 8 § 1 mom, 25, 26, 27, 27a §§, 29 § 1 mom., 33a § 1 mom. det inledande stycket samt 1 och 2 punkten, 35 § 1 mom, 54 § och 58 § 1 mom. sådana de lyder i landskapslagen den 8 februari 1994 (11/94), samt

fogas till lagen nya 6a, 7a, 25a, 26a, 26b, 30a, 33b, 42a, 42b, 54b och 68 §§ samt till 2 § 1 mom. en ny 8, 9 och 10 punkt, till 13 § ett nytt 4 mom. varvid det nuvarande 4 mom. blir 5 mom., till 27 § sådan den lyder i landskapslagen den 8 februari 1994 (11/94) ett nytt 2 mom. samt till 58 § sådan den lyder i landskapslagen den 8 februari 1994 (11/94) ett nytt 3 mom., som följer:

2 §

I denna lag avses med:

6) **elförsörjning**, elproduktion, elöverföring och eldistribution samt därtill ansluten verksamhet;

7) **elskada**, skada som förorsakats genom elström, elfält eller magnetfält; samt

8) **telenät och teleterminalutrustning**, sådan elmateriel eller elanläggning som omfattas av tillämpningsområdet för telemarknadslagen (FFS 396/1997);

9) **radioutrustning**, sådan elmateriel eller elanläggning som omfattas av tillämpningsområdet för radiolagen (FFS 517/1988); samt

10) **besiktning**, ett förfarande genom vilket det med hjälp av iakttagelser, samt vid behov genom mätning och provning, säkerställs att besiktningsobjektet uppfyller uppställda krav.

4 §

Elmateriel och elanläggningar skall planeras, byggas, tillverkas, repareras, underhållas

och användas så att de inte medför fara för liv, hälsa eller egendom och så att de inte elektriskt, elektromagnetiskt eller på något annat sätt medför oskäligen störning samt så att deras funktion inte lätt utsätts för elektriska eller elektromagnetiska störningar.

Säkerhetsföreskrifter för undvikande av sådan fara eller sådana störningar som anges ovan meddelas i förordning.

5 §

Denna lag skall tillämpas på telenät, teleterminal- och radioutrustningar till den del de kan orsaka sådan fara eller störning som avses i 4 §.

6 §

Landskapsstyrelsen övervakar att denna lag och de bestämmelser som har utfärdats med stöd av den följs.

6a §

Landskapsstyrelsen kan bestämma att vad i denna lag föreskrivs om elmateriel även skall tillämpas på elanläggningar som på grund av tillverknings- eller användningssätt kan jämföras med elmateriel.

7 §

Underhålls- och reparationsarbeten på elmateriel samt byggnads-, reparations-, underhålls- och driftsarbeten på elanläggningar får, med beaktande av vad som föreskrivs i 7a och 8 §§, utföras under förutsättning att:

- 1) en behörig fysisk person (arbetsledare) utnämns att leda elarbetena,
- 2) en behörig fysisk person, eller en person med annan tillräcklig yrkeskunskap, självständigt utför och övervakar arbetet, och
- 3) relevanta lokaler och arbetsredskap samt gällande bestämmelser om elsäkerhet finns tillgängliga.

Landskapsstyrelsen kan föreskriva att det i vissa fall inte skall krävas någon arbetsledare vid elarbete som är av engångskaraktär, vid elarbete som endast kan förorsaka en ringa sådan fara eller störning som avses i 4 § eller vid drifts- och underhållsarbeten.

Landskapsstyrelsen utfärdar bestämmelser om behörighetskrav samt, vid behov, om lokaler och arbetsredskap. Landskapsstyrelsen kan besluta om begränsningar och återkallande av behörighet.

7a §

Arbetsledaren ansvarar för att underhålls- och reparationsarbeten på elmateriel samt byggnads-, reparations-, underhålls- och driftsarbeten på elanläggningar uppfyller de krav som ställs i eller med stöd av 4 §.

Arbetsledaren skall utöva sådan verksamhet som anges i 1 mom. eller vara anställd av

någon som utövar sådan verksamhet. För drifts- och underhållsarbeten kan landskapsstyrelsen föreskriva undantag.

Landskapsstyrelsen utfärdar närmare bestämmelser om arbetsledarens uppgifter.

8 §

Det är förbjudet att utan landskapsstyrelsens tillstånd yrkesmässigt bygga, reparera och underhålla elanläggningar samt att reparera elmateriel om det är fråga om verksamhet för vilken landskapsstyrelsen med stöd av 7 § beslutat om behörighetskrav. Tillstånd behövs dock inte för byggande av sådana elanläggningar som avses i 6a §.

9 §

I ansökan skall uppges:

1) sökandens namn, yrke, hemort, adress och telefonnummer,

4) arbetsledarens namn, yrke, adress och telefonnummer.

Till ansökan skall fogas:

3) en kopia av arbetsledarens behörighetsintyg samt arbetsledarens skriftliga samtycke till att leda elarbetet;

10 §

Angående verksamhet som avses i 7 § 1 mom. och för vilken tillstånd inte krävs enligt 8 eller 9 §§ skall anmälan göras till landskapsstyrelsen. En sådan anmälan skall också göras i fråga om ändringar som gäller arbetsledaren och om andra väsentliga förändringar i verksamheten.

Landskapsstyrelsen kan bestämma att anmälningar som avses i 1 mom. inte behöver göras för drifts- och servicearbeten, för verksamhet som kan anses vara av engångskaraktär eller för annan begränsad verksamhet.

Närmare bestämmelser om i 1 mom. nämnd anmälan utfärdas av landskapsstyrelsen.

13 §

Har kraftverkets generatorer en sammanlagd märkeffekt om högst två megawatt kan elverkstillstånd beviljas även om ledaren av service- och driftsarbetena inte är anställd i huvudsyssla.

25 §

Den som i landskapet saluför, överlåter eller till ort utanför landskapets gränser levererar elmateriel skall kunna visa att produkten eller dess tillverkning uppfyller de krav som ställs i eller med stöd av 4 §.

Landskapsstyrelsen kan dock bestämma att det inte behövs dokumentering för elmateriel av viss typ eller avsedd för viss användning. Landskapsstyrelsen kan också bestämma att tillverkaren eller den som för in en produkt i landskapet skall göra en anmälan om sin verksamhet till landskapsstyrelsen.

25a §

För att visa att elmateriel av ett visst slag uppfyller de krav som ställs i eller med stöd av 4 § kan det, på det sätt som landskapsstyrelsen närmare bestämmer, användas provningar, besiktningar och andra förfaranden för certifiering vilka används av besiktningsorgan i eller utanför landskapet.

Landskapsstyrelsen kan bestämma att elmateriel av visst slag inte får saluföras, överlåtas till någon annan eller tas i bruk i landskapet förrän ett besiktningsorgan har besiktigt dem och certifierat deras säkerhet.

Besiktningsorganen utnämns av landskapsstyrelsen som också kan återkalla utnämningen. Landskapsstyrelsen meddelar bestämmelser om de krav som i landskapet verkamma besiktningsorgan skall uppfylla samt om de rättigheter och skyldigheter som besiktningsorganen har.

I 1 och 2 mom. nämnda åtgärder som har utförts av besiktningsorgan utnämnda av handels- och industriministeriet skall godkännas. Om det följer av internationella avtalsförpliktelser som omfattar landskapet eller om det annars bestäms av landskapsstyrelsen skall även åtgärder som har utförts av utländska besiktningsorgan godkännas.

26 §

En elanläggning skall anses ha blivit tagen i bruk vid den tidpunkt när det till anläggningen har kopplats spänning för att den skall kunna användas. Som ibruktagning av en elanläggning anses dock inte sådana övervakade driftssituationer vilka behövs vid provkörning eller ibruktagningsbesiktning av elanläggningen.

En elanläggning skall anses ha blivit tagen i bruk för sitt egentliga syfte vid den tidpunkt då den lokal där elanläggningen har installerats tas i bruk för sitt planerade syfte eller då den verksamhet som elanläggningen planerats för inleds.

26a §

En elanläggning får tas i bruk efter att det vid en ibruktagningsbesiktning har visats att elanläggningen inte förorsakar sådan fara eller störning som avses i 4 §. Ibruktagningsbesiktningen skall utföras av den som har byggt elanläggningen.

För att försäkra sig om elsäkerheten kan landskapsstyrelsen bestämma att elanläggningen skall certifieringsbesiktigas innan den tas i bruk för sitt egentliga syfte eller en viss tid efter denna tidpunkt.

Certifieringsbesiktningen kan i vissa fall ersättas med certifiering som utförs av den elentreprenör som har byggt elanläggningen eller som har ansvarat för byggandet. Tillstånd att utföra sådan certifiering beviljas samt återkallas av landskapsstyrelsen som också skall övervaka elentreprenörernas verksamhet. Närmare bestämmelser om när tillstånd kan beviljas eller återkallas meddelas i förordning.

Vad i 1 mom. föreskrivs om ibruktagning av en elanläggning skall också tillämpas i fråga om en anläggning vilken det har gjorts väsentliga förändringar på.

26b §

Landskapsstyrelsen kan bestämma att elanläggningar av ett visst slag skall besiktigas med jämna mellanrum (periodisk besiktning). Innehavaren av en elanläggning ansvarar för att den periodiska besiktningen utförs.

27 §

Distributionselverk skall på begäran utföra certifieringsbesiktningar av elanläggningar som skall anslutas till dess distributionsnät och som betjänar en fastighets interna elförsörjning samt andra elanläggningar som till sin art och omfattning är jämförbara med dessa och som har en märkspänning av högst 1.000 volt och därtill eventuellt hörande transformator med en märkspänning av högst 20 kilovolt om inte annat anges i förordning.

Den som utför eller som är ansvarig ledare för besiktningarna skall uppfylla i förordning angivna krav.

27a §

Certifieringsbesiktningar och periodiska besiktningar av elanläggningar kan på det sätt och i den utsträckning som landskapsstyrelsen bestämmer utföras av en fysisk person som är auktoriserad besiktningsman eller av ett auktoriserat organ.

De auktoriserade besiktningsmännen och de auktoriserade organen utnämns av landskapsstyrelsen som också kan återkalla utnämningen. Närmare bestämmelser om de krav som gäller beviljande och återkallande av auktorisation samt om de auktoriserade besiktningsmännens och de auktoriserade organens rättigheter och skyldigheter meddelas i förordning.

Periodiska besiktningar av en elanläggning av ett visst slag kan också utföras av den som bygger, reparerar eller utför underhållsarbeten på elanläggningar samt, enligt vad landskapsstyrelsen närmare bestämmer, av en person som har behörighet att vara sådan arbetsledare som avses i 7 § 1 mom.

Certifieringsbesiktningar och periodiska besiktningar kan även utföras av landskapsstyrelsen.

Närmare bestämmelser om besiktningar och certifieringar meddelas av landskapsstyrelsen.

29 §

En elanläggning som tagits i bruk skall anmälas till det distributionselverk till vars ansvarsområde elanläggningen hör eller till landskapsstyrelsen, om inte landskapsstyrelsen bestämmer annorlunda.

Distributionselverken skall föra ett register över mottagna anmälningar.

Närmare bestämmelser om vilka uppgifter som skall framgå av i 1 mom. nämnd anmälan och av distributionselverkens register meddelas av landskapsstyrelsen.

30 §

Den som bygger en elanläggning ansvarar för att ibruktagningsbesiktningen och certifieringsbesiktningen av elanläggningen utförs samt att en sådan anmälan som anges i 29 § görs. Om den som bygger elanläggningen försummar sina skyldigheter eller är förhindrad att fullgöra dem ansvarar elanläggningens innehavare för att besiktningarna utförs och att anmälningarna görs.

30a §

Landskapsstyrelsen kan föreskriva att elanläggningar av visst slag skall ges regelbunden service och att serviceprogram för skötseln av elanläggningar som kräver regelbunden service skall göras upp på förhand.

31 §

Om det konstateras att elanläggning eller elmateriel, som är ansluten eller avsedd att anslutas till anläggningen, inte uppfyller de krav som ställs i denna lag eller med stöd av den utfärdade bestämmelser eller att dess användning eller service inte anordnats i enlighet med denna lag eller med stöd av den utfärdade bestämmelser, skall landskapsstyrelsen uppmana innehavaren av elmaterielen eller elanläggningen att avhjälpa bristerna och försummelserna inom en viss tid eller förbjuda användningen av materielen eller anläggningen. Dessutom skall landskapsstyrelsen vid behov kräva att materielen eller anläggningen skall avskiljas från elnätet. Landskapsstyrelsen får dock inte förbjuda användningen av ett distributionselverks elanläggning om förbudet medför oskäliga nackdelar för elanvändarna.

33 §

Medför användning av elmateriel eller elanläggning omedelbar fara för liv, hälsa eller egendom, skall den som utför besiktningen, om besiktningen inte har utförts av landskapsstyrelsen, utan dröjsmål informera landskapsstyrelsen som skall vidta nödvändiga åtgärder. Den som utför besiktningen skall också göra en skriftlig anmälan till innehavaren av elmaterielen eller elanläggningen samt uppmana denne att sluta använda elmaterielen eller

elanläggningen och att avskilja den från elnätet.

Om det vid besiktningen upptäcks att elmateriel eller elanläggning har fel eller brister som minskar säkerheten vid drift skall den som utför besiktningen informera innehavaren om detta. Vid betydande fel och brister eller vid upprepade försummelser skall den som utför besiktningen informera landskapsstyrelsen som kan kräva att en ny besiktning skall utföras.

33a §

Om det konstateras att elmateriel eller elmateriel av en viss typ (produkt) som saluförs inte uppfyller de krav som ställs i eller med stöd av 4 § kan landskapsstyrelsen

1) temporärt eller varaktigt förbjuda tillverkning, marknadsföring, försäljning eller annan överlåtelse av en sådan produkt,

2) kräva att sådana ändringar görs i produkten eller tillverkningsprocessen att produkten uppfyller de krav som ställs i eller med stöd av 4 § samt kräva att detta påvisas med hjälp av sådana metoder som ett besiktningsorgan som avses i 25a § tillämpar,

33b §

När landskapsstyrelsen med stöd av 33a § 1 mom. 1 punkten har meddelat ett förbud, kan landskapsstyrelsen ålägga näringsidkaren att i fråga om produkter, som en konsument som avses i 1 kap. 4 § konsumentskyddslagen (FFS 38/1978) redan har i sin besittning, vidta åtgärder genom vilka den fara som hänför sig till produkten kan avvärjas och konsumentens rättsliga ställning tryggas.

En åtgärd som avses i 1 mom. kan innebära

1) reparation av produkten så att den fara som föranleds av ett fel eller en brist i dess konstruktion eller sammansättning, eller av att osanna, vilseledande eller bristfälliga uppgifter har lämnats om varan, avvärjs,

2) att en konsuments produkt som inte uppfyller de krav som ställs i eller med stöd av 4 § återtas samt att produkten ersätts med en likadan eller likartad ofarlig produkt, eller

3) att köpet hävs.

Landskapsstyrelsen kan även meddela ett åläggande enligt 1 mom. 1 punkten om ett förbud som avses i 33a § 1 mom. 1 punkten inte kan meddelas på grund av att produkterna i fråga inte längre finns hos näringsidkaren och det finns vägande skäl att meddela åläggandet.

35 §

För övervakningen av elsäkerheten kan landskapsstyrelsen fastställa att särskilda märken skall användas för att ange att elmateriel eller därmed jämförbara elanläggningar uppfyller de krav som ställs i eller med stöd av 4 §.

37 §

Innehavare av elmateriel eller elanläggning ansvarar inte enligt denna lag för en elskada som

1) har förorsakats annan elmateriel eller elanläggning vars märkspänning överstiger 400 volt eller

2) har förorsakats av sådant till fastighets inre elförsörjning hörande elmateriel eller elanläggning eller därtill ansluten elmateriel eller elanläggning, vars märkspänning uppgår till högst 400 volt.

42a §

Denna lag begränsar inte den skadelidandes rätt att för elskada få skadestånd enligt avtal eller med stöd av skadeståndslagen (FFS 412/1974), produktansvarslagen (FFS 694/1990) eller någon annan lag.

42b §

Ett villkor i ett avtal mellan ett distributionsverk och en elanvändare som gäller anslutning till ett nät som har en märkspänning om högst 400 volt är utan verkan om det begränsar den skadelidandes rätt till skadestånd enligt denna lag.

Ett villkor i ett avtal som har ingåtts innan skadan visade sig, och som inte är ett sådant avtal som avses i 1 mom., är utan verkan om villkoret begränsar den skadelidandes rätt till skadestånd enligt denna lag för personskada eller för skada på egendom som är avsedd för enskilt bruk och som den skadelidande har använt huvudsakligen för detta ändamål.

44 §

Förorsakar en elanläggning störning eller fara för en annan elanläggning, för telenät, teleterminal- och radioutrustning, för användningen av en annan elanläggning eller förorsakar en elanläggning genom förmedling av en annan elanläggning störning eller fara för utomstående, trots att båda anläggningarna överensstämmer med god teknisk sed och uppfyller de krav som ställs i eller med stöd av denna lag, skall ägaren av den senare byggda anläggningen i fråga om sin anläggning vidtaga de åtgärder som erfordras för avhjälpande av störningen eller faran.

50 §

Ett beslut som landskapsstyrelsen fattat med stöd av denna lag kan överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen. Om inte domstolen bestämmer något annat skall beslut som avser el- eller driftssäkerhet iakttas även om ändring har sökts.

53 §

Landskapsstyrelsen har, utan hinder av de sekretessbestämmelser som gäller lämnande

av upplysningar, rätt att av den som innehar en elanläggning samt av den som tillverkar, bygger, importerar och säljer elmateriel och elanläggningar samt av den som utövar besiktningsverksamhet i landskapet få de upplysningar som är nödvändiga för övervakningen av att denna lag och de bestämmelser som har utfärdats med stöd av den följs.

Landskapsstyrelsen har rätt att vid övervakningen enligt denna lag få nödvändiga upplysningar ur distributionselverkens register.

54 §

Landskapsstyrelsen har rätt att för övervakningen av att denna lag och de bestämmelser som har utfärdats med stöd av den följs få granska anläggningens samtliga delar samt elanläggningens eller elmaterielens tillverknings-, byggnads-, reparations-, underhålls-, lager-, försäljnings- och driftsställen och få för övervakningen och besiktningen behövliga uppgifter om sådana delar, anläggningar och materiel samt, om det är nödvändigt för övervakningen, få en behövlig mängd materiel som provexemplar.

Ett provexemplar som avses i 1 mom. skall ersättas enligt gängse pris om näringsidkaren kräver det och det vid granskningen framgår att materielen uppfyller kraven i denna lag eller med stöd av den utfärdade bestämmelser.

Om elmateriel inte uppfyller de krav som ställs i eller med stöd av 4 § och landskapsstyrelsen tillämpar ett förbud eller ett krav som anges i 33a §, får landskapsstyrelsen bestämma att näringsidkaren skall ersätta kostnaderna för provningen och undersökningen.

54b §

Landskapsstyrelsen får förstärka ett förbud eller åläggande som den har utfärdat med stöd av denna lag genom vite eller hot om att ett arbete som inte har utförts kommer att utföras på den försumliges bekostnad.

Kostnaderna för en åtgärd som vidtagits genom tvångsutförande erläggs av landskapet och indrivs hos elanläggningens innehavare.

56 §

Den ekonomiska fördel som ett i 1 mom. avsett brott har medfört skall dömas förverkad med iakttagande av vad som föreskrivs i 2 kap. 16 § strafflagen. Den egendom som har varit föremål för brott som avses i 1 mom. skall dömas förverkad till staten i den mån det är nödvändigt att döma egendomen förverkad för att den har egenskaper som gör den farlig för liv, hälsa eller egendom. I fråga om de begränsningar som gäller förverkande av egendom, förverkande av egendomens värde i stället för egendomen, jämkning av förverkandepåföljden samt i fråga om det förfarande som skall följas vid förverkandet av egendomen tillämpas 46 kap. 9 - 12 §§ strafflagen.

58 §

Polis- och tullmyndighet skall vid behov ge handräckning vid övervakningen av att denna lag och med stöd av den utfärdade bestämmelser följs samt vid verkställigheten av beslut om användande av tvångsmedel som avses i 31, 33, 33a, 33b och 56 §§ denna lag.

Om landskapsstyrelsens rätt att, utan hinder av de sekretessbestämmelser som gäller överlåtelse av upplysningar, för övervakningen få upplysningar från andra myndigheter bestäms i förordning.

66 §

Landskapsstyrelsen kan besluta att bestämmelser som utfärdats av riksmyndighet och som reglerar frågor vilka faller inom denna lags tillämpningsområde skall gälla även i landskapet Åland, antingen i oförändrad lydelse eller med av landskapsstyrelsen föreskrivna ändringar.

68 §

De anmälningar om ibruktagning av elanläggningar som har gjorts till landskapsstyrelsen med stöd av 29 § ellagen skall av landskapsstyrelsen behandlas som sådana uppdrag att utföra certifieringsbesiktningar som avses i denna lag. På motsvarande sätt skall de anmälningar om ibruktagning av elanläggningar som har gjorts till ett elverk med stöd av 27 §, av elverket behandlas som sådana uppdrag att utföra certifieringsbesiktningar som avses i denna lag.

Denna lag träder i kraft den

Mariehamn den 4 december 1997

L a n t r å d

Roger Jansson

Föredragande ledamot

Bengt Häger

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

LANDSKAPSLAG om ändring av ellagen för landskapet Åland

I enlighet med lagtingets beslut

upphävs 28 §, 32, 34, och 57 §§ ellagen den 12 juli 1982 för landskapet Åland (38/82), av dessa lagrum 28 § 3 mom., 32, 34 §§ och 57 § 1 mom. sådana de lyder i landskapslagen den 8 februari 1994 (11/94),

ändras 2 § 1 mom. 6 och 7 punkten, 4 §, 5 § 1 mom., 6, 7 §§, 8 § 1 mom., 9 § 2 mom. 1 och 4 punkten samt 3 mom. 3 punkten, 10, 25, 26, 27, 27a, 29, 30, 31, 33 §§, i 33a § 1 mom. det inledande stycket samt 1 och 2 punkten, 35 § 1 mom., 37 §, 44 § 1 mom, 50, 53, 54 §§, 56 § 2 mom., 58 § 1 mom. samt 66 § 2 mom., av dessa lagrum 4 §, 5 § 1 mom., 7 §, 8 § 1 mom, 25, 26, 27, 27a §§, 29 § 1 mom., 33a § 1 mom. det inledande stycket samt 1 och 2 punkten, 35 § 1 mom, 54 § och 58 § 1 mom. sådana de lyder i landskapslagen den 8 februari 1994 (11/94), samt

fogas till lagen nya 6a, 7a, 25a, 26a, 26b, 30a, 33b, 42a, 42b, 54b och 68 §§ samt till 2 § 1 mom. en ny 8, 9 och 10 punkt, till 13 § ett nytt 4 mom. varvid det nuvarande 4 mom. blir 5 mom., till 27 § sådan den lyder i landskapslagen den 8 februari 1994 (11/94) ett nytt 2 mom. samt till 58 § sådan den lyder i landskapslagen den 8 februari 1994 (11/94) ett nytt 3 mom., som följer:

Gällande lydelse

2 §

I denna lag avses med :

1) **elmateriel**, apparat, maskin, anordning eller tillbehör för produktion, överförig, distribution eller användning av elektricitet;

2) **elanläggning**, en funktionell helhet bestående av elmateriel och andra erforderliga anordningar, tillbehör och konstruktioner;

3) **elöverförings- eller distributionsanläggning med en märkspänning av 20 kilovolt**, en anläggning vars högsta tillåtna driftspänning är 24 kilovolt;

4) **kraftverk**, en för elproduktion byggd eller installerad helhet, bestående av kraftmaskineri, elanläggning och därtill hörande konstruktioner;

5) **elverk**, företag eller inrättning som för

Föreslagen lydelse

2 §

I denna lag avses med:

annat än eget bruk producerar eller överför elektricitet eller distribuerar sådan;

6) **elförsörjning**, elproduktion, elöverföring och eldistribution samt därtill ansluten verksamhet; samt

7) **elskada**, skada som förorsakats genom elström, elfält eller magnetfält;

6) **elförsörjning**, elproduktion, elöverföring och eldistribution samt därtill ansluten verksamhet; (*uteslutning*)

7) **elskada**, skada som förorsakats genom elström, elfält eller magnetfält; *samt*

8) **telenät och teleterminalutrustning**, sådan elmateriel eller elanläggning som omfattas av tillämpningsområdet för telemarknadslagen (FFS 396/1997);

9) **radioutrustning**, sådan elmateriel eller elanläggning som omfattas av tillämpningsområdet för radiolagen (FFS 517/1988); *samt*

10) **besiktning**, ett förfarande genom vilket det med hjälp av iakttagelser samt, vid behov, genom mätning och provning säkerställs att besiktningsobjektet uppfyller uppställda krav.

Som elverk anses inte:

1) elproducent, vars kraftverks generatorer har en märkeffekt av sammanlagt högst 500 kilowatt och som levererar egen producerad elektricitet, förutom för egen konsumtion, till högst ett elverk;

2) sådant företag eller verk som tillgodoser en enda fastighets eller en enda fastighetsgrupps elbehov men som inte producerar elektricitet och inte levererar elektricitet till förbrukare utanför fastigheten eller fastighetsgruppen; eller

3) elproducent som för eget behov producerar enbart reservkraft.

4 §

Elmateriel och elanläggningar skall planeras, byggas, tillverkas, repareras, underhållas och användas så att de inte med-

4 §

Elmateriel och elanläggningar skall planeras, byggas, tillverkas, repareras, underhållas och användas så att de inte med-

för fara för liv, hälsa eller egendom och så att de inte elektriskt, elektromagnetiskt eller på något annat sätt medför oskäligen störning för omgivningen samt så att deras funktion inte lätt utsätts för elektriska eller elektromagnetiska störningar.

5 §

Denna lag skall tillämpas på tele-, teleterminal- och radioanläggningar till den del de kan orsaka sådan fara eller störning som avses i 4 §.

Lagen tillämpas på elmateriel och elanläggningar som levereras till ort utanför landskapets gränser till den del internationella avtalsförpliktelser som omfattar landskapet förusätter detta.

6 §

Tillämpningen av denna lag övervakas av landskapsstyrelsen.

6a §

Ny paragraf

7 §

Landskapsstyrelsen beslutar om behörighetsvillkor för den som utför planerings-, byggnads-, reparations-, underhålls- och driftsarbeten på elanläggningar samt reparationsarbeten på elmateriel. Landskapsstyrel-

för fara för liv, hälsa eller egendom och så att de inte elektriskt, elektromagnetiskt eller på något annat sätt medför oskäligen störning (*utelämnat*) samt så att deras funktion inte lätt utsätts för elektriska eller elektromagnetiska störningar.

Säkerhetsföreskrifter för undvikande av sådan fara eller sådana störningar som anges ovan meddelas i förordning.

5 §

Denna lag skall tillämpas på *telenät, teleterminal- och radioutrustningar* till den del de kan orsaka sådan fara eller störning som avses i 4 §.

6 §

Landskapsstyrelsen övervakar att denna lag och de bestämmelser som har utfärdats med stöd av den följs.

6a §

Landskapsstyrelsen kan bestämma att vad i denna lag föreskrivs om elmateriel även skall tillämpas på elanläggningar som på grund av tillverknings- eller användningssätt kan jämföras med elmateriel.

7 §

Underhålls- och reparationsarbeten på elmateriel samt byggnads-, reparations-, underhålls- och driftsarbeten på elanläggningar får, med beaktande av vad som föreskrivs i 7a och 8 §§, utföras under förutsätt-

sen kan besluta om begränsningar och återkallande av behörighet.

ning att:

1) en behörig fysisk person (arbetsledare) utnämns att leda elarbetena,

2) en behörig fysisk person, eller en person med annan tillräcklig yrkeskunskap, självständigt utför och övervakar arbetet, och

3) relevanta lokaler och arbetsredskap samt gällande bestämmelser om elsäkerhet finns tillgängliga.

Landskapsstyrelsen kan föreskriva att det i vissa fall inte skall krävas någon arbetsledare vid elarbete som är av engångskaraktär, vid elarbete som endast kan förorsaka en ringa sådan fara eller störning som avses i 4 § eller vid drifts- och underhållsarbeten.

Landskapsstyrelsen utfärdar bestämmelser om behörighetskrav samt, vid behov, om lokaler och arbetsredskap. Landskapsstyrelsen kan besluta om begränsningar och återkallande av behörighet.

7a §

Ny paragraf

7a §

Arbetsledaren ansvarar för att underhålls- och reparationsarbeten på elmateriel samt byggnads-, reparations-, underhålls- och driftsarbeten på elanläggningar uppfyller de krav som ställs i eller med stöd av 4 §.

Arbetsledaren skall utöva sådan verksamhet som anges i 1 mom. eller vara anställd av någon som utövar sådan verksamhet. För drifts- och underhållsarbeten kan landskapsstyrelsen föreskriva undantag.

Landskapsstyrelsen utfärdar närmare föreskrifter om arbetsledarens uppgifter.

8 §

Det är förbjudet att utan landskapsstyrelsens tillstånd förvärvsmässigt planera, bygga, reparera och underhålla elanläggningar samt

8 §

Det är förbjudet att utan landskapsstyrelsens tillstånd yrkesmässigt (utelämnat) bygga, reparera och underhålla elanläggningar

reparera elmateriel om det är fråga om verksamhet för vilken landskapsstyrelsen med stöd av 7 § beslutat om behörighetsvillkor. Tillstånd behövs dock inte för planering eller byggande av sådana transportabla elanläggningar som är jämförbara med elmateriel och om vilka bestäms i 32 §.

Tillstånd som avses i 1 mom. skall beviljas om sökanden eller en person som är anställd av honom är behörig att leda den verksamhet som avses i tillståndet, sökanden har rätt att idka näring i landskapet, sökanden har tillgång till sådana utrymmen och arbetsredskap som behövs och sökanden har andra sådana förutsättningar som krävs för att han skall kunna sörja för elsäkerheten. Till tillståndet kan fogas sådana villkor och anvisningar som behövs för att undvika fara och störning som avses i 4 §.

Landskapsstyrelsen kan begränsa den tillståndspliktiga verksamheten om det vid övervakning visar sig att den som fått tillstånd inte följer denna lag eller de bestämmelser om utfärdats med stöd av den.

Landskapsstyrelsen kan förbjuda tillståndshavaren att bedriva verksamheten om tillståndshavaren fortgående bryter mot tillståndsvillkoren eller mot bestämmelserna eller om tillståndshavaren fortlöpande lämnar vilseledande eller bristfälliga uppgifter i samband med övervakningen eller besiktningarna.

Landskapsstyrelsen kan återkalla tillståndet om någon av de i 2 mom. nämnda förutsättningarna för tillståndet upphör och tillståndshavaren trots uppmaning inte inom skälig tid avhjälper bristen eller om en tillståndshavare som fått verksamhetsförbud inte inom skälig tid avhjälper bristen.

ar samt att reparera elmateriel om det är fråga om verksamhet för vilken landskapsstyrelsen med stöd av 7 § beslutat om *behörighetskrav*. Tillstånd behövs dock inte för byggande av sådana elanläggningar *som avses i 6a §*.

9 §

I 8 § avsett tillstånd skall sökas skriftligen hos landskapsstyrelsen. Sådant tillstånd behöver inte sökas för verksamhet som kan anses vara av engångskaraktär.

I ansökan skall uppges:

- 1) sökandens namn, yrke och hemort;
- 2) den firma som används vid idkandet av rörelsen;

3) vilket slag av verksamhet sökanden ämnar bedriva, var den skall bedrivas och när han ämnar inleda verksamheten; samt

- 4) vem som leder i 8 § nämnda arbeten.

Till ansökan skall fogas:

- 1) utredning över sökandens rätt att idka näring i landskapet;

2) om sökanden är bolag, andelslag, förening, annan sammanslutning eller stiftelse, avskrift av bolagsordningen eller stadgarna och registeutdrag;

3) utredning över vilken kompetens den person som kommer att leda i 8 § nämnda arbeten har;

4) utredning över tillbudsstående utrymmen och arbetsredskap; samt

5) övriga uppgifter som erfordras för utredning av verksamhetens art och omfattning.

Om ansökan är bristfällig skall sökanden beredas tillfälle att inom särskilt föreskriven tid komplettera den.

10 §

Angående verksamhet som avses i 9 § och för vilken tillstånd inte erfordras skall anmälan göras till landskapsstyrelsen på sätt landskapsstyrelsen bestämmer.

9 §

I ansökan skall uppges:

- 1) *sökandens namn, yrke, hemort, adress och telefonnummer,*

- 4) *arbetsledarens namn, yrke, adress och telefonnummer.*

Till ansökan skall fogas:

- 3) *en kopia av arbetsledarens behörighetsintyg samt arbetsledarens skriftliga samtycke till att leda elarbetet;*

10 §

Angående verksamhet som avses i 7 § 1 mom. och för vilken tillstånd inte krävs enligt 8 eller 9 §§ skall anmälan göras till landskapsstyrelsen. En sådan anmälan skall också göras i fråga om ändringar som gäller arbetsledaren och om andra väsentliga förändringar i verksamheten.

Landskapsstyrelsen kan bestämma att anmälningar som avses i 1 mom. inte behöver göras för drifts- och servicearbeten, för verksamhet som kan anses vara av engångskaraktär eller för annan begränsad verksamhet.

Närmare bestämmelser om i 1 mom. nämnd anmälan utfärdas av landskapsstyrelsen.

13 §

Elverkstillstånd skall, med iakttagande av vad i landskapslagen om rätt att idka näring i landskapet Åland är föreskrivet, beviljas

1) om sökanden har en i huvudsyssla anställd person som är kompetent att leda service- och driftsarbeten på elanläggningar samt såvida elverket utför planerings-, byggnads- och reparationsarbeten på elanläggningar, en i huvudsyssla anställd person som är kompetent att leda dessa arbeten;

2) om företaget eller inrättningen organisatoriskt, tekniskt och ekonomiskt förmår sköta den elförsörjningsuppgift som avses i ansökan; samt

3) om verksamheten överensstämmer med av landskapsstyrelsen fastställda allmänna mål för elförsörjningen.

Företag eller inrättning, som verkar inom ett begränsat område och inte levererar elektricitet direkt till allmänt bruk, kan av landskapsstyrelsen beviljas elverkstillstånd även om ledaren av service- och driftsarbetena samt planerings-, byggnads- och reparationsarbetena på sökandens elanläggningar är samma person, om denna har tillräcklig kompetens för uppgifterna.

Landskapsstyrelsen kan bevilja tillstånd även om sökanden inte uppfyller i 1 mom. nämnda förutsättningar, om den elverksdrift

13 §

som avses i ansökan inte kan ombesörjas på annat sätt eller om förvägran av tillstånd oskäligt skulle försvåra ordnandet av den i ansökan avsedda elförsörjningen.

Till tillståndsbeslut skall fogas de villkor som är påkallade för samarbete och planering som avses i 3 § samt för undvikande av fara och störning som avses i 4 §.

25 §

För att undvika fara och störningar som avses i 4 § skall elmateriel och elanläggningar besiktigas och planering, byggande, tillverkning, reparation, underhåll och användning av sådana samt efterlevnaden av denna lag och med stöd av den utfärdade bestämmelser övervakas på det sätt som bestäms i detta kapitel.

25a §

Ny paragraf

Har kraftverkets generatorer en sammanlagd märkeffekt om högst två megawatt kan elverkstillstånd beviljas även om ledaren av service- och driftsarbetena inte är anställd i huvudsyssla.

25 §

Den som i landskapet saluför, överlåter eller till ort utanför landskapets gränser levererar elmateriel skall kunna visa att produkten eller dess tillverkning uppfyller de krav som ställs i eller med stöd av 4 §.

Landskapsstyrelsen kan dock bestämma att det inte behövs dokumentering för elmateriel av viss typ eller avsedd för viss användning. Landskapsstyrelsen kan också bestämma att tillverkaren eller den som för in en produkt i landskapet skall göra en anmälan om sin verksamhet till landskapsstyrelsen.

25a §

För att visa att elmateriel av ett visst slag uppfyller de krav som ställs i eller med stöd av 4 § kan det, på det sätt som landskapsstyrelsen närmare bestämmer, användas provningar, besiktningar och andra förfaranden för certifiering vilka används av besiktningsorgan i eller utanför landskapet.

Landskapsstyrelsen kan bestämma att elmateriel av vissa slag inte får saluföras, överlåtas till någon annan eller tas i bruk i

landskapet förrän ett besiktningsorgan har besiktigat dem och certifierat deras säkerhet.

Besiktningsorganen utnämns av landskapsstyrelsen som också kan återkalla utnämningen. Landskapsstyrelsen meddelar bestämmelser om de krav som i landskapet verksamma besiktningsorgan skall uppfylla samt om de rättigheter och skyldigheter som besiktningsorganen har.

I 1 och 2 mom. nämnda åtgärder som har utförts av besiktningsorgan utnämnda av handels- och industriministeriet skall godkännas. Om det följer av internationella avtalsförpliktelser som omfattar landskapet eller om det annars bestäms av landskapsstyrelsen skall även åtgärder som har utförts av utländska besiktningsorgan godkännas.

26 §

Övervakningen och besiktningen ankommer på landskapsstyrelsen.

Landskapsstyrelsen biträds vid besiktningarna, dock inte vid besiktningar som avses i 27 §, av besiktningsmän som förordnats av landskapsstyrelsen.

26a §

Ny paragraf

26 §

En elanläggning skall anses ha blivit tagen i bruk vid den tidpunkt när det till anläggningen har kopplats spänning för att den skall kunna användas. Som ibruktagning av en elanläggning anses dock inte sådana övervakade driftssituationer vilka behövs vid provkörning eller ibruktagningsbesiktning av elanläggningen.

En elanläggning skall anses ha blivit tagen i bruk för sitt egentliga syfte vid den tidpunkt då den lokal där elanläggningen har installerats tas i bruk för sitt planerade syfte eller då den verksamhet som elanläggningen planerats för inleds.

26a §

En elanläggning får tas i bruk efter att det vid en ibruktagningsbesiktning har visats att elanläggningen inte förorsakar sådan fara eller störning som avses i 4 §. Ibruktagnings-

besiktningen skall utföras av den som har byggt elanläggningen.

För att försäkra sig om elsäkerheten kan landskapsstyrelsen bestämma att elanläggningen skall certifieringsbesiktigas innan den tas i bruk för sitt egentliga syfte eller en viss tid efter denna tidpunkt.

Certifieringsbesiktningen kan i vissa fall ersättas med certifiering som utförs av den elentreprenör som har byggt elanläggningen eller som har ansvarat för byggandet. Tillstånd att utföra sådan certifiering beviljas samt återkallas av landskapsstyrelsen som också skall övervaka elentreprenörernas verksamhet. Närmare bestämmelser om när tillstånd kan beviljas eller återkallas meddelas i förordning.

Vad i 1 mom. föreskrivs om ibruktagning av en elanläggning skall också tillämpas i fråga om en anläggning vilken det har gjorts väsentliga förändringar på.

26b §

Ny paragraf

27 §

Elverk som levererar elektricitet direkt till allmänt bruk skall, under övervakning av landskapsstyrelsen, ombesörja besiktningar av elanläggningar som skall anslutas till dess distributionsnät och som betjänar en fastighets interna elförsörjning samt andra elanläggningar som till sin art och omfattning är jämförbara med dessa och har en märkspänning av högst 1.000 volt och därtill eventuellt

26b §

Landskapsstyrelsen kan bestämma att elanläggningar av ett visst slag skall besiktigas med jämna mellanrum (periodisk besiktning). Innehavaren av en elanläggning ansvarar för att den periodiska besiktningen utförs.

27 §

Distributionselverk skall på begäran utföra certifieringsbesiktningar av elanläggningar som skall anslutas till dess distributionsnät och som betjänar en fastighets interna elförsörjning samt andra elanläggningar som till sin art och omfattning är jämförbara med dessa och har en märkspänning av högst 1.000 volt och därtill eventuellt hörande transformator med en märkspänning av högst

hörande transformator med en märkspänning av högst 20 kilovolt, om inte landskapsstyrelsen särskilt förordnat att elanläggningen skall besiktigas genom landskapsstyrelsens försorg.

27a §

Övervakning och besiktning kan på det sätt och i den utsträckning som landskapsstyrelsen bestämmer grunda sig på test som har utförts av övervakade testnings- och besiktningsorgan inom landskapet eller utanför landskapets gränser och på de metoder för säkerställande av att kraven uppfylls som dessa tillämpar och på intyg som de har utfärdat.

Landskapsstyrelsen utfärdar föreskrifter om de rättigheter och skyldigheter som i landskapet verksamma övervakade testnings- och besiktningsorgan har och som hänför sig till säkerställande av att elmateriel och elanläggningar uppfyller fordringarna samt om de förutsättningar de övervakade testnings- och besiktningsorganen som avses i 1 mom. skall uppfylla och hur detta skall konstateras.

28 §

I 26 § 2 mom. nämnda besiktningsmän skall ha lämplig teknisk utbildning och för

20 kilovolt om inte annat anges i förordning.

Den som utför eller som är ansvarig ledare för besiktningarna skall uppfylla i förordning angivna krav.

27a §

Certifieringsbesiktningar och periodiska besiktningar av elanläggningar kan på det sätt och i den utsträckning som landskapsstyrelsen bestämmer utföras av en fysisk person som är auktoriserad besiktningsman eller av ett auktoriserat organ.

De auktoriserade besiktningsmännen och de auktoriserade organen utnämns av landskapsstyrelsen som också kan återkalla utnämningen. Närmare bestämmelser om de krav som gäller beviljande och återkallande av auktorisation samt om de auktoriserade besiktningsmännens och de auktoriserade organens rättigheter och skyldigheter meddelas i förordning.

Periodiska besiktningar av en elanläggning av ett visst slag kan också utföras av den som bygger, reparerar eller utför underhållsarbeten på elanläggningar samt, enligt vad landskapsstyrelsen närmare bestämmer, av en person som har behörighet att vara sådan arbetsledare som avses i 7 § 1 mom.

Certifieringsbesiktningar och periodiska besiktningar kan även utföras av landskapsstyrelsen.

Närmare bestämmelser om besiktningar och certifieringar utfärdas av landskapsstyrelsen.

28 §

upphävs

uppgiften nödvändig erfarenhet.

För andra än i 1 mom. nämnda personer som utför i denna lag avsedda besiktningar och för dem som är ansvariga ledare för verksamheten bestämmer landskapsstyrelsen kompetenskraven.

Den som utför eller är ansvarig ledare för besiktningarna får inte inom elverk eller annat företag vara i en sådan ställning att hans opartiskhet som inspektör äventyras. Den som är anställd vid ett elverk får dock utföra besiktningar som avses i 27 §.

29 §

Innehavare av elanläggning skall för besiktning och övervakning anmäla om ibruktagande av ny eller ändrad elanläggning till den som ombesörjer besiktningen av anläggningen. Anmälan skall inlämnas inom av landskapsstyrelsen föreskriven tid.

Landskapsstyrelsen kan föreskriva att elanläggningar som tagits i bruk skall besiktigas och fastställa de mellantider som härvid skall iakttagas (periodiska besiktningar)

30 §

Landskapsstyrelsen kan bestämma att elanläggning av visst slag inte får tas i bruk förrän den besiktigats och godkänts.

30a §

Ny paragraf

29 §

En elanläggning som tagits i bruk skall anmälas till det distributionselverk till vars ansvarsområde elanläggningen hör eller till landskapsstyrelsen, om inte landskapsstyrelsen bestämmer annorlunda

Distributionselverken skall föra ett register över mottagna anmälningar.

Närmare bestämmelser om vilka uppgifter som skall framgå av i 1 mom. nämnd anmälan och av distributionselverkens register utfärdas av landskapsstyrelsen.

30 §

Den som bygger en elanläggning ansvarar för att ibruktagningsbesiktningen och certifieringsbesiktningen av elanläggningen utförs samt att en sådan anmälan som anges i 29 § görs. Om den som bygger elanläggningen försummar sina skyldigheter eller är förhindrad att fullgöra dem ansvarar elanläggningens innehavare för att besiktningarna utförs och att anmälningarna görs.

30a §

Landskapsstyrelsen kan föreskriva att elanläggningar av visst slag skall ges regel-

bunden service och att serviceprogram för skötseln av elanläggningar som kräver sådan service skall göras upp på förhand.

31 §

Om det vid besiktning av elanläggning eller av elmateriel, som är ansluten eller avsedd att anslutas till anläggningen, konstateras att anläggningen eller materielen inte fyller de krav som ställs i denna lag eller med stöd av den utfärdade bestämmelser eller att dess användning eller service inte anordnats i enlighet med denna lag eller med stöd av den utfärdade bestämmelser, skall den som verkställer besiktningen uppmana innehavaren av anläggningen att avhjälpa bristerna eller försummelserna samt vid behov utsätta en frist för vidtagande av de åtgärder som är påkallade.

Iakttagar innehavaren av elanläggning inte uppmaningen om reparation och är det fråga om annan elanläggning än sådan som hör till elverk, vilket levererar elektricitet för allmän förbrukning, kan landskapsstyrelsen, efter att ha berett innehavaren av anläggningen tillfälle att bli hörd, förbjuda användningen av anläggningen eller materielen, om anläggningens innehavare inte inom av landskapsstyrelsen fastställd tid vidtagit erforderliga reparationer.

Om det är fråga om elanläggning som hör till elverk vilket levererar elektricitet för allmän förbrukning, kan landskapsstyrelsen, efter att ha berett innehavaren av anläggningen tillfälle att bli hörd, ålägga denna att vidtaga erforderliga reparationer vid vite eller vid äventyr att landskapsstyrelsen låter utföra arbetena på innehavarens bekostnad. Kostnaderna härför erläggs av landskapet och in-

31 §

Om det konstateras att elanläggning eller elmateriel inte fyller de krav som ställs i denna lag eller med stöd av den utfärdade bestämmelser eller att dess användning eller service inte anordnats i enlighet med denna lag eller med stöd av den utfärdade bestämmelser, skall *landskapsstyrelsen* uppmana innehavaren av *elmaterielen eller elanläggningen* att avhjälpa bristerna och försummelserna *inom en viss tid eller förbjuda användningen* av materielen eller anläggningen. *Dessutom skall landskapsstyrelsen vid behov kräva att materielen eller anläggningen skall avskiljas från elnätet. Landskapsstyrelsen får dock inte förbjuda användningen av ett distributionselverks elanläggning om förbudet medför oskäligen nackdelar för elanvändarna.*

drivs hos elanläggningens innehavare.

32 §

Den som i landskapet saluför, överlåter eller till ort utanför landskapets gränser levererar elmateriel eller därmed jämförbar transportabel elanläggning skall kunna påvisa att produkten eller dess tillverkning uppfyller de krav som ställs i eller med stöd av 4 §.

Landskapsstyrelsen kan dock bestämma att det för elmateriel eller elanläggning av viss typ eller avsedd för viss användning

- 1) inte behövs dokumentering,
- 2) krävs besiktning och godkännande av landskapsstyrelsen före försäljning, överlåtelse eller ibruktagning eller
- 3) krävs att tillverkaren eller den som för in en produkt i landskapet inom en viss tid gör en anmälan till landskapsstyrelsen.

33 §

Medför användning av elmateriel eller elanläggning omedelbar fara för liv, hälsa eller egendom, skall den som verkställer besiktningen, sedan han om möjligt berett innehavaren av anläggningen tillfälle att bli hörd, omedelbart förbjuda användningen av materielen eller anläggningen, eller förordna att den skall avskiljas från elnätet. Förbud eller förordnande skall omedelbart efterkommas och den som verkställer besiktningen skall, om åtgärden inte gäller elmateriel eller elanläggning av ringa betydelse, utan dröjsmål hänskjuta ärendet till landskapsstyrelsen för avgörande. Landskapsstyrelsen skall handlägga ärendet i brådskande ordning.

32 §

upphävs

33 §

Medför användning av elmateriel eller elanläggning omedelbar fara för liv, hälsa eller egendom, skall den som *utför* besiktningen, om besiktningen inte har utförts av landskapsstyrelsen, *utan dröjsmål informera landskapsstyrelsen som skall vidta nödvändiga åtgärder. Den som utför besiktningen skall också göra en skriftlig anmälan till innehavaren av elmaterielen eller elanläggningen samt uppmana denne att sluta använda elmaterielen eller elanläggningen och att avskilja den från elnätet.*

Om det vid besiktningen upptäcks att elmateriel eller elanläggning har fel eller brister som minskar säkerheten vid drift, skall den som utför besiktningen informera innehavaren om detta. Vid betydande fel och brister eller vid upprepade försummelser skall den som utför besiktningen informera landskaps-

styrelsen som kan kräva att en ny besiktning skall utföras.

33a §

Om det konstateras att elmateriel eller utrustning av någon viss typ, som saluförs eller är avsedd att saluföras, inte uppfyller de krav som ställs i eller med stöd av 4 §, kan landskapsstyrelsen

1) temporärt eller varaktigt förbjuda tillverkning, distribution och marknadsföring av en sådan produkt,

2) kräva att sådana ändringar görs i produkten eller tillverkningsprocessen att produkten uppfyller de krav som ställs i eller med stöd av 4 § samt kräva att detta påvisas med hjälp av test som utförs av ett övervakat testningsorgan eller med hjälp av sådana metoder för säkerställande av att kraven uppfylls som övervakade besiktningensorgan tillämpar,

3) om de förbud och ändringar som avses i 1 och 2 punkterna inte är tillräckliga, förordna att en produkt som försäljaren, tillverkaren eller den som fört in en produkt i landskapet har i sin besittning skall förstöras eller, om detta inte är ändamålsenligt, bestämma om andra åtgärder skall vidtas med produkten samt

4) ålägga den som säljer, tillverkar eller för in i landskapet en produkt att offentligt informera om risker som ansluter sig till produkten eller själv ge sådan information på bekostnad av försäljaren, tillverkaren eller den som fört in produkten i landskapet.

Vad som bestäms i 1 mom. gäller i tillämpliga delar även sådant elmateriel som är avsett för leverans till ort utanför landskapets gränser.

33a §

Om det konstateras att elmateriel eller *elmateriel av en viss typ (produkt)*, som saluförs (*utelämnat*) inte uppfyller de krav som ställs i eller med stöd av 4 §, kan landskapsstyrelsen

1) temporärt eller varaktigt förbjuda tillverkning, (*utelämnat*) marknadsföring, *försäljning eller annan överlåtelse* av en sådan produkt,

2) kräva att sådana ändringar görs i produkten eller tillverkningsprocessen att produkten uppfyller de krav som ställs i eller med stöd av 4 § samt kräva att detta påvisas med hjälp av *sådana metoder som ett besiktningensorgan som avses i 25 a § tillämpar*,

33b §

Ny paragraf

34 §

För övervaknings- och besiktningsåtgärder samt övriga prestationer, som avses i denna lag eller med stöd av den utfärdade föreskrifter och som utförs av elverk, kan avgifter uppbäras i enlighet med vad landskapsstyrelsen bestämmer.

33b §

När landskapsstyrelsen med stöd av 33 a § 1 mom. 1 punkten har meddelat ett förbud, kan landskapsstyrelsen ålägga näringsidkaren att i fråga om produkter, som en konsument som avses i 1 kap. 4 § konsumentskyddslagen (FFS 38/1978) redan har i sin besittning, vidta åtgärder genom vilka den fara som hänför sig till produkten kan avvärras och konsumentens rättsliga ställning tryggas.

En åtgärd som avses i 1 mom. kan innebära

1) reparation av produkten så att den fara som föranleds av ett fel eller en brist i dess konstruktion eller sammansättning eller av att osanna, vilseledande eller bristfälliga uppgifter har lämnats om varan avvärras,

2) att en konsuments produkt som inte uppfyller de krav som ställs i eller med stöd av 4 § återtogs samt att produkten ersätts med en likadan eller likartad ofarlig produkt, eller

3) att köpet hävs.

Landskapsstyrelsen kan även meddela ett åläggande enligt 1 mom. 1 punkten om ett förbud som avses i 33a § 1 mom. 1 punkten inte kan meddelas på grund av att produkterna i fråga inte längre finns hos näringsidkaren och det finns vägande skäl att meddela åläggandet.

34 §

upphävs

35 §

För övervakningen av elsäkerheten kan landskapsstyrelsen fastställa att ett särskilt märke skall användas för att ange att elmateriel eller därmed jämförbar transportabel elanläggning uppfyller de krav som ställs i eller med stöd av 4 §.

Landskapsstyrelsen bestämmer när och i vilken utsträckning varje enskilt märke skall eller får användas i landskapet eller på materiel och anläggningar som skall levereras till ort utanför landskapets gränser.

37 §

Innehavare av elmateriel eller elanläggning ansvarar för elskada i enlighet med i skadeståndslagen (FFS 412/74) stadgade grunder

1) om elskada åsamkats annan elmateriel eller elanläggning vars märkspänning överstiger 400 volt eller

2) om elskadan har förorsakats av sådant till fastighets inre elförsörjning hörande elmateriel eller elanläggning eller därtill ansluten elmateriel eller elanläggning, vars märkspänning uppgår till högst 400 volt.

42a §

Ny paragraf

42b §

Ny paragraf

35 §

För övervakningen av elsäkerheten kan landskapsstyrelsen fastställa att *särskilda märken* skall användas för att ange att elmateriel eller därmed *jämförbara elanläggningar* uppfyller de krav som ställs i eller med stöd av 4 §.

37 §

Innehavare av elmateriel eller elanläggning *ansvarar inte enligt denna lag för en elskada som*

1) har förorsakats annan elmateriel eller elanläggning vars märkspänning överstiger 400 volt eller

2) har förorsakats av sådant till fastighets inre elförsörjning hörande elmateriel eller elanläggning eller därtill ansluten elmateriel eller elanläggning, vars märkspänning uppgår till högst 400 volt.

42a §

Denna lag begränsar inte den skadelidandes rätt att för elskada få skadestånd enligt avtal eller med stöd av skadeståndslagen (FFS 412/1974), produktansvarslagen (FFS 694/1990) eller någon annan lag.

42b §

Ett villkor i ett avtal mellan ett distributionsselsverk och en elanvändare som gäller anslutning till ett nät som har en märkspänning om högst 400 volt är utan verkan om det

begränsar den skadelidandes rätt till skadestånd enligt denna lag.

Ett villkor i ett avtal som har ingåtts innan skadan visade sig, och som inte är ett sådant avtal som avses i 1 mom., är utan verkan om villkoret begränsar den skadelidandes rätt till skadestånd enligt denna lag för personskada eller för skada på egendom som är avsedd för enskilt bruk och som den skadelidande har använt huvudsakligen för detta ändamål.

44 §

Åsamkar elanläggning störning eller fara för annan elanläggning eller för telegraf-, telefon-, radio- eller annan motsvarande anläggning eller användningen av dessa, eller genom förmedling av dem förorsakar störning eller fara för utomstående, skall ägaren av den senare byggda anläggningen i fråga om sin anläggning vidtaga de åtgärder som erfordras för avhjälpande av störningen eller faran.

Om störning eller fara kan avhjälpas till kostnader, vilka är avsevärt lägre än kostnaderna för åtgärder som avses i 1 mom., genom ändring eller komplettering av tidigare byggd anläggnings tekniska konstruktion och detta kan ske utan oskäligt men för anläggningens funktion, skall dock den tidigare byggda anläggningens ägare företaga erforderliga ändringar eller kompletteringar i fråga om sin anläggning.

50 §

Den som är missnöjd med åtgärd som vidtagits eller föreskrift som meddelats av den som leder eller utför besiktning får yrka att ärendet handläggs av landskapsstyrelsen. Yrkandet skall framställas skriftligen till

44 §

Förorsakar en elanläggning störning eller fara för en annan elanläggning, för tele-nät, teleterminal- och radioutrustning, eller för användningen av en annan elanläggning eller förorsakar en elanläggning genom förmedling av en annan elanläggning störning eller fara för utomstående, trots att båda anläggningarna överensstämmer med god teknisk sed och uppfyller de krav som ställs i eller med stöd av denna lag, skall ägaren av den senare byggda anläggningen i fråga om sin anläggning vidtaga de åtgärder som erfordras för avhjälpande av störningen eller faran.

50 §

Ett beslut som landskapsstyrelsen fattat med stöd av denna lag kan överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen. Om inte domstolen bestämmer något annat skall beslut som avser el- eller driftssäkerhet iakttas även

landskapsstyrelsen inom 30 dagar efter dagen då åtgärden vidtogs eller föreskriften delgavs.

53 §

Innehavare av elverk och elanläggning samt den som tillverkar, bygger, importerar och säljer elmateriel och elanläggningar skall meddela landskapsstyrelsen de statistiska och motsvarande uppgifter som landskapsstyrelsen finner nödvändiga rörande elproduktion, elöverföring och eldistribution samt rörande elmateriel och elanläggningar ävensom rörande tillverkning, byggande och försäljning av dylika.

54 §

Den som utför besiktningar som avses i denna lag eller med stöd av den utfärdade bestämmelser har rätt att för övervakningen av att bestämmelserna iakttas få granska anläggningens samtliga delar samt elanläggningens eller elmaterielens tillverknings-, byggnads-, reparations-, underhålls-, lager-, försäljnings- och driftställen och få för övervakningen och besiktningen behövliga uppgifter om sådana delar, anläggningar och materiel samt, om det är nödvändigt för övervakningen, få en behövlig mängd materiel som provexemplar.

Ett provexemplar som avses i 1 mom. skall ersättas enligt gängse pris om näringsidkaren kräver det och det inte vid granskningen framgår att materielen inte uppfyller kraven i denna lag eller med stöd av den utfärda-

om ändring har sökts.

53 §

Landskapsstyrelsen har, utan hinder av de sekretessbestämmelser som gäller lämnande av upplysningar, rätt att av den som innehar en elanläggning samt av den som tillverkar, bygger, importerar och säljer elmateriel och elanläggningar samt av den som utövar besiktningsverksamhet i landskapet få de upplysningar som är nödvändiga för övervakningen av att denna lag och de bestämmelser som har utfärdats med stöd av den följs.

Landskapsstyrelsen har rätt att vid övervakningen enligt denna lag få nödvändiga upplysningar ur distributionselverkens register.

54 §

Landskapsstyrelsen har rätt att för övervakningen av att denna lag och de bestämmelser som har utfärdats med stöd av den följs få granska anläggningens samtliga delar samt elanläggningens eller elmaterielens tillverknings-, byggnads-, reparations-, underhålls-, lager-, försäljnings- och driftställen och få för övervakningen och besiktningen behövliga uppgifter om sådana delar, anläggningar och materiel samt, om det är nödvändigt för övervakningen, få en behövlig mängd materiel som provexemplar.

Ett provexemplar som avses i 1 mom. skall ersättas enligt gängse pris om näringsidkaren kräver det och det (utelämnat) vid granskningen framgår att materielen (utelämnat) uppfyller kraven i denna lag eller med stöd av den utfärdade bestämmelser.

de bestämmelser.

54b §

Ny paragraf

56 §

Den som bryter mot denna lag eller med stöd av den utfärdade bestämmelser skall, om inte annorstädes i lag härför är stadgat strängare straff, för överträdelse av bestämmelserna om elmateriel och elanläggningar samt elförsörjning dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

Den ekonomiska fördel som gärningsmannen eller den på vars vägnar eller till vars förmån han handlat erhållit genom i 1 mom. avsedd överträdelse skall dömas förbruten till staten. Kan fördelen inte noggrant beräknas skall den uppskattas med beaktande av verksamhetens art och omfattning. Den egendom eller dess värde, i fråga om vilken i 1 mom. avsedd bestämmelser överträtts, skall helt eller delvis dömas förbruten till staten, om detta inte är oskäligt med beaktande av att överträdelsen är ringa.

Landskapsstyrelsen äger rätt att förordna om avbrytande av byggnadsarbete som inlett

Om elmateriel inte uppfyller de krav som ställs i eller med stöd av 4 § och landskapsstyrelsen tillämpar ett förbud eller ett krav som anges i 33 a §, får landskapsstyrelsen bestämma att näringsidkaren skall ersätta kostnaderna för provningen och undersökningen.

54b §

Landskapsstyrelsen får förstärka ett förbud eller åläggande som den har utfärdat med stöd av denna lag genom vite eller hot om att ett arbete som inte har utförts kommer att utföras på den försumliges bekostnad.

Kostnaderna för en åtgärd som vidtagits genom tvångsutförande erläggs av landskapet och indrivs hos elanläggningens innehavare.

56 §

Den ekonomiska fördel som ett i 1 mom. avsett brott har medfört skall dömas förverkad med iakttagande av vad som föreskrivs i 2 kap. 16 § strafflagen. Den egendom som har varit föremål för brott som avses i 1 mom. skall dömas förverkad till staten i den mån det är nödvändigt att döma egendomen förverkad för att den har egenskaper som gör den farlig för liv, hälsa eller egendom. I fråga om de begränsningar som gäller förverkande av egendom, förverkande av egendomens värde i stället för egendomen, jämkning av förverkandepåföljden samt i fråga om det förfarande som skall följas vid förverkandet

utan i denna lag avsett tillstånd eller förbjuda användning av elanläggning eller kraftverk som byggts utan tillstånd.

57 §

Polismästaren har rätt att på begäran av landskapsstyrelsen förordna om beslagtagande av elmateriel som avses i 32 § 2 mom. och som är till salu och inte på behörigt sätt har besiktigats och godkänts.

Beslag som skall ske i vittnens närvaro och över vilket protokoll skall föras är i kraft till dess fråga angående förverkande av elmaterielen avgjorts genom laga kraft vunnen dom eller polismästaren annorlunda förordnar på framställning av landskapsstyrelsen.

58 §

Polismyndighet och tullmyndighet skall vid behov ge handräckning vid övervakningen av efterlevnaden av denna lag och med stöd av den utfärdade bestämmelser samt vid verkställigheten av beslut om användande av tvångsmedel som avses i 31, 33, 33a och 56 §§ denna lag.

Utan hinder av sekretesstadganden som gäller lämnande av upplysningar har landskapsstyrelsen rätt att av de myndigheter som svarar för övervakningen av leveranser till och från orter utanför landskapet få uppgifter om namnet på den som fört in elmateriel eller elanläggningar i landskapet, materielens eller anläggningarnas art och mängd samt tidpunkten för införseln.

av egendomen tillämpas 46 kap. 9 - 12 §§ strafflagen.

57 §

upphävs

58 §

*Polis- och tullmyndighet skall vid behö-
ge handräckning vid övervakningen av att
denna lag och med stöd av den utfärdade
bestämmelser följs samt vid verkställigheten
av beslut om användande av tvångsmedel
som avses i 31, 33, 33 a, 33 b och 56 §§ den-
na lag.*

*Om landskapsstyrelsens rätt att, utan
hinder av de sekretessbestämmelser som gäl-
ler överlåtelse av upplysningar, för övervak-
ningen få upplysningar från andra myndighe-
ter bestäms i förordning.*

66 §

Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

Landskapsstyrelsen kan besluta att bestämmelser som utfärdats av riksmyndighet med stöd av ellagen (FFS 319/79) skall äga tillämpning även i landskapet Åland, antingen i oförändrad lydelse eller med av landskapsstyrelsen föreskrivna ändringar.

68 §

Ny paragraf

66 §

Landskapsstyrelsen kan besluta att bestämmelser som utfärdats av riksmyndighet och som reglerar frågor vilka faller inom denna lags tillämpningsområde skall gälla även i landskapet Åland, antingen i oförändrad lydelse eller med av landskapsstyrelsen föreskrivna ändringar.

68 §

De anmälningar om ibruktagning av elanläggningar som har gjorts till landskapsstyrelsen med stöd av 29 § ellagen skall av landskapsstyrelsen behandlas som sådana uppdrag att utföra certifieringsbesiktningar som avses i denna lag. På motsvarande sätt skall de anmälningar om ibruktagning av elanläggningar som har gjorts till ett elverk med stöd av 27 §, av elverket behandlas som sådana uppdrag att utföra certifieringsbesiktningar som avses i denna lag.

Denna lag träder i kraft den